Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ◆ 1 август 1971 йил, якшанба ◆ № 175 (15.045). ◆ Баҳоси 2 тийин.

Бугун — Бутуниттифоқ темир йўлчилар куни

Суратда: Тошкент тепловоз депосининг илғор машинистлари (юқорида чапдан): П. Навала, Т. Зиямуҳамедов, О. Андаров ва пастда Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати А. Турсунхўжаевлар. Улар темир йўлчилар кунини меҳнат ютуқлари билан кутиб олишди.

И. Глауберзон фотолари.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

УЛКАН ХИРМОНГА ПУХТА ҲОЗИРЛИК КЎРАЙЛИК

Республика колхозлари, совхозлари ва тайёрлов пунктларини пахта йиғим-терими ҳамда уни тайёрлашга ҳозирлаш тўғрисида

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети шуни қайд қиладиларки, республика қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошира бориб, 4 миллион 400 минг тонна пахта етиштириб, давлатга сотиш ва камида 2 миллион тонна пахтани машиналарда териш юзасидан социалистик мажбуриятларини бажариш учун фидокорона курашмоқдалар.

Партия ва ҳукуматнинг катта ёрдамига таяниб, республиканинг кўпгина колхозлари ва совхозлари сув камчилиги оқибатида келиб чиққан қийинчиликларни енгиб, экинларни намунали парвариш қилдилар, ғўзани яхши ривожлантирдилар, кўп ҳосил нишоналари тўпладилар ҳамда ҳосилга замин тайёрладилар.

Ҳосилнинг эрта пишиши кутилаётганлигини ҳисобга олиб илғор хўжаликлар, кўпгина тайёрлов пунктлари янги пахта ҳосилини йиғиб-териб олиш, топшириш, қабул қилишга бар-вақт тайёргарлик кўриб қўйдилар.

Шу билан бирга бир қатор районлар, колхоз, совхозлар ва тайёрлов пунктлари пахта йиғим-терими ва тайёрлашга ҳозирлик кўришни суст олиб бормоқдалар. Асфальтланган майдончалар қуриш ва ремонт қилиш, транспорт воситаларини, тош-тарози хўжаликлари, йўллар ва кўприкларни тайёрлаш ҳамма районлар, колхозлар ва совхозларда [illegible]

Бу йил машина терими одатдагидан анча эрта бошланишига қарамасдан, тайёргарлик ишлари жуда суст бормоқда. [illegible] пахта териш машиналарининг атиги 34,3 проценти тайёрлаб қўйилган эди. Кўрак узиш машиналари, механик подборщиклар, кўрак чувиш машиналари, трактор прицепларини тайёрлаш суръатлари паст. Бу соҳада Фарғона, Хоразм областлари ва Қорақалпоғистон АССРда айниқса судралишга йўл қўйилмоқда. Лекин Қишлоқ хўжалик, Совхозлар министрликлари ва «Узсельхозтехника» бирлашмаси қолоқликка барҳам бериш юзасидан қатъий чоралар кўрмаётирлар.

Қуритиш-тозалаш цехлари, юклаш-тушириш механизацияси воситалари ремонти, хирмон майдончалари қуриш ва мавжудларини ремонт қилиш, йўл ва йўлкалар, ишлаб чиқариш бинолари, лабораториялар, ётоқхоналар, ошхоналар ва чойхоналар ремонти суст бормоқда. «Союзхлопкомаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси пахта тозалаш заводлари ва пахтани қуритиш-тозалаш цехларининг технология ускуналарини ремонт қилиш учун зарур бўлган запас қисмларни етказиб беришда сусткашликка йўл қўймоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети шуни таъкидлайдиларки, ўтган йили кўпчилик қишлоқ хўжалик органларининг, колхозлар ва совхозларнинг раҳбарлари ва мутахассислари пахта терими сифатига етарли эътибор бермадилар, қўлда ва машинада пахта териш қоидаларини бузиш ҳолларига муросасозлик қилдилар. Ҳўл, ифлос, мой суркалган, хас-чўп аралашган пахтани топшириш ҳоллари юз бердики, натижада пахта толасининг сифати пасайди, бундан давлат колхозлар ва совхозлар зарар кўрди ҳамда тўқимачилик корхоналаридан рекламациялар тушди.

Колхозлар, совхозлар ва тайёрлов пунктларини пахта йиғим-теримига, топшириш ва қабул қилиб олишга вақтида тайёрлаш мақсадида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Қишлоқ хўжалик ва Совхозлар министрликлари, «Узсельхозтехника» бирлашмаси ва уларнинг жойлардаги органлари, область ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари зиммасига колхозчилар, совхоз ишчилари ва қишлоқ хўжалик мутахассислари орасида ташкилотчилик ва сиёсий ишларни кучайтириш, августда ғўза парваришини намунали ўтказишга эришиш, бунда ривожланишда орқада қолаётган экинлар парваришига алоҳида эътибор бериш, шу тариқа ҳар бир колхоз ва совхоз, бўлим ва бригаданинг социалистик мажбуриятлари бажарилишини тўла таъминлайдиган даражада ҳамма жойда мўл ҳосил тўплашга эришиш мажбуриятини юкладилар.

Шу билан бирга пахта йиғим-терими ва давлатга топширишга ўз вақтида тайёргарлик кўрилиши зарур. Шу мақсадда қуйидагиларни амалга ошириш тавсия этилди:

— ҳар бир хўжаликда ва «Узсельхозтехника»нинг ҳар бир устахонасида пахта териш техникаси ремонтининг аҳволи ва техника қай тахлитда шайлаб қўйилганлигини аниқлаш, техника ремонти суръати ва сифатини тубдан яхшилаш, шу тариқа пахта териш машиналари, трактор прицеплари ва пахта юклагичларни 25 августгача, механик подборщиклар ва кўрак чувиш машиналарини 10 сентябргача, кўсак узиш машиналарини эса 25 сентябргача тахт қилиб қўйиш лозим;

— барча хўжаликларда механик-ҳайдовчи кадрлар билан қандай таъминланганликни текшириш ҳамда пахта териш машиналарини икки сменада ишлатишни кўзлаган ҳолда механик-ҳайдовчилар билан таъминлаш зарур;

— «Узсельхозтехника» район бирлашмалари ҳузурида, совхозларда ва ҳунар-техника билим юртларида механик-ҳайдовчиларни тайёрлаш ва қайта тайёрлашни белгиланган муддатда тамомлаш керак;

— 10 августдан кечикмай пахтаси машинада териладиган ерларни ажратишни ниҳоясига етказиш, дефолиация ўтказиладиган жойларни аниқлаш, шу жумладан бир марта ва такрорий дефолиация ўтказиш ҳажмини белгилаб олиш, шунингдек қўлланиладиган дефолиантларнинг турларини аниқлаш, самолётларга бўлган эҳтиёжни белгилаш, аэродромлар тайёрлашни ниҳоясига етказиш зарур;

— 20 августга қадар ҳамма колхозларда пахтаси машинада териладиган пайкалларни текшириб чиқиш ва механик-ҳайдовчиларни бу пайкалларга бириктириб қўйиш, далаларни ёввойи ўтдан ўз вақтида тозалаб қўйиш ва пахта териш техникасининг юксак унум билан ишлаши учун ҳамма шароитларни яратиш лозим;

— колхоз ва совхозларнинг пахта териш машиналарига ўз вақтида ва сифатли техника хизмати кўрсатиш мақсадида «Узсельхозтехника» район бирлашмалари ҳамда хўжаликларнинг созловчи усталари кучи билан уларга иқтисослаштирилган хизмат кўрсатишни кенг қўлланиш, техника хизмати кўрсатиш барча воситаларини ва машиналарни механизация усули билан заправка қилиш ходимлари билан таъминлаш, ремонт ва техникавий нуқсонларни тугатиш бўйича навбатчи бригадалар тузиш лозим;

— 5 августдан 15 августга қадар бўлган давр ичида машиналарнинг пахта теримига тайёргарлигини текшириш бўйича районлар ва областлар ўртасида ўзаро текшириш ўтказилиши лозим, Қишлоқ хўжалик, Совхозлар министрликлари ва «Узсельхозтехника» бирлашмаси ҳамда уларнинг жойлардаги органлари ўзаро текширишни ўтказишда ҳамда текширишда аниқланган камчиликларни тугатишда район ва область ташкилотларига бутун чоралар билан ёрдам кўрсатишлари лозим;

— Сирдарё областидаги кўпчилик хўжаликлар, Наманган областидаги «Гулбоғ» ва Тошкент областидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозларининг тажрибасини қўлланиб, пахта йиғим-теримини комплекс механизациялаш, қўл меҳнати ишлатмаган ҳолда пахта териш ва кўрак узиш машиналаридан ҳамда механик подборщиклардан фойдаланиб камида 500 минг гектар ердаги ҳосилни шу усулда териб олиш керак.

(Давоми иккинчи бетда).

ҒАЛЛА ТАЙЁРЛАШ ПЛАНИ БАЖАРИЛДИ

Ульянов райони, («Совет Ўзбекистони» махсус мухбиридан). КПСС XXIV съезди қарорларида белгиланган вазифаларни муддатидан илгари бажаришга ҳисса қўшиш учун курашаётган Карл Маркс номли колхоз ғаллакорлари зафар қучдилар, йиллик ғалла тайёрлаш плани шараф билан бажарилди. Шу кунларда давлатга планлан ташқари дон топширилмоқда. Ўримни тез фурсатда муваффақиятли тугаллашга Жума Ғубдиев, Пўлат Муродов каби комбайнчилар катта ҳисса қўшдилар, улар ғалла ўриш, янчиш, сомон тўплаш топшириқларини анча ошириб адо этдилар.

Уруғ — ҳосилнинг онаси, сараланган уруғлиқ жамғариб олган хўжаликлар келгуси йил мўл ҳосилга мустаҳкам замин яратган бўлади. Ғаллакорлар шуни ҳисобга олиб давлат стандартига тўла мос келадиган 2.000 центнер уруғлиқ дон ажратдилар ва яхши биноларда кўз қорачиғидек сақламоқдалар. Колхоз бу йил ҳамма майдонларга кузги ғалла экади. Шунинг учун ҳам уруғлик дон бултургидан кўпроқ жамғарилди.

Колхоз пахтачилик ва чорвачиликка ихтисослаштирилган, айни пайтда ғаллачилик ҳам тез тараққий эттирилмоқда. Бу уч тармоқ бир-бирига узвий боғланган ҳолда ривожлантирилиши туфайли пахта ҳосилдорлиги кўтарилмоқда, чорва маҳсулотлари миқдори кўпаймоқда, ем-хашак базаси мустаҳкамланмоқда. Чорва моллар қишлови учун 5000 центнер ембоп озуқа тайёрлаб қўйилди. Шунингдек, чорва бинолари ёнига 6 минг 500 центнер сомон босилиб, йиллик топшириқ бажарилди.

Колхоз механизаторлари кузги дон экиладиган майдонларни шудгорлашга киришдилар.

ХАЛҚ ХИЗМАТИДА

Темир йўл транспорти халқ хўжалиги юкларини ташишда энг асосий воситалардан. У йилдан-йилга жадал суръатлар билан ривожланмоқда. Айниқса саккизинчи беш йиллик темир йўл транспорти тараққиётида катта босқич бўлди. Янги пўлат магистраллар қурилди. Темир йўл транспортида меҳнат унумдорлигини ошириш, бошқарув ишларини автоматлаштириш соҳасида талай иш қилинди. Мухбиримиз темир йўлчилар куни арафасида Ўзбекистон ССР Давлат План комитетининг транспорт бўлими бошлиғи Обид Икромовга мурожаат қилиб, темир йўлчиларнинг ўтган йилги иш якунлари, 1971 йилда эришган ютуқлари ва темир йўл транспорти истиқболи ҳақида гапириб беришни сўради.

Транспорт соҳасида ишлаб келаётганимга анча бўлди. Шу даврда темир йўл транспортининг ўтган беш йилликдаги каби катта қадамлар билан ривожланганини эслолмайман. У катта қурилишлар амалга оширилгани билан ҳам, план топшириқлари муваффақиятли бажарилгани билан ҳам диққатга сазовор. Саккизинчи беш йилликда Ўрта Осиё темир йўли бошқармаси бўйича юк ташиш 136,7 процентга, пассажир ташиш 125 процентга кўпайди. Юк поездлари ҳаракат тезлигини ошириш, диспетчерликни марказлаштирадиган қурилмаларни фойдаланишга топшириш, жуда кўп юк ташиладиган йўлларни электрлаштириш борасида салмоқли иш бажарилди. Поезд юритиш ишлари тўла тепловозга ўтказилди. Натижада поезд составларининг юк ортиш қуввати ортди.

Ўтган беш йилда темир йўллар қуришга жуда катта маблағ — 134 миллион сўм ажратилган эди. Бу маблағни самарали фойдаланиш туфайли Самарқанд — Қарши темир йўли қурилиши тамомланди. Қўнғирот — Бейнов темир йўли қурилишида асосий ишлар тугалланди. Ўрта Осиё темир йўлининг энг оғир участкаларидан бири ҳисобланган Самарқанд — Жиззах ўртасидаги пўлат магистрал икки изли қилинди. Жами 1000 километр узунликдаги темир йўл диспетчерлик марказлаштириш иншоотлари билан жиҳозланди.

Темир йўлчилар янги беш йилликни муваффақиятли бошлашди. Дастлабки олти ойда планга қўшимча бир миллион тоннага яқин юк манзилга етказиб берилди. Ортиқча ташилган юкларнинг ярмидан кўпи тежалган вагонлар билан ташилди. Оғир юкли составлар ишлатиш оммавийлашди. Қисқа муддатда 53 мингдан ортиқ поезд нормадагидан кўпроқ юк олиб қатнади.

Партия ва ҳукуматимиз темир йўл ходимлари ҳақида доимо ғамхўрлик қилиб келмоқда. КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПС иш ҳақининг минимал миқдорини ошириш, даставвал оммавий ва етакчи ҳунарлардаги ўртача иш ҳақи оладиган ходимларнинг ставка ва маошларини ошириш тўғрисида қарор қабул қилганлиги бунинг ёрқин мисолидир. Республикамизда бу қарорни амалга ошириш тадбирлари белгиланди. Бу йил 37 минг квадрат метрдан ортиқ уй-жой, 400 ўринли болалар боғчалари қурилиб битиши керак. Темир йўлчиларнинг фарзандлари учун қурилаётган 2240 ўринли умум таълим мактаблари ҳадемай ишга туширилади.

Тўққизинчи беш йилликда темир йўл транспорти бўйича жуда катта ишлар қилинади. КПСС XXIV съезди Директиваларида темир йўлнинг юк оборотини 22 процент ошириш демак, 1975 йилга бориб йўловчилар ташиш 3 миллиард 70 миллион кишига етиши, юк обороти 3 триллион — тонна километрни ташкил этиши кўзда тутилган. Бунда иш ҳажми асосан меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига кўпайтирилади. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети яқинда 1970—1975 йиллар мобайнида темир йўл транспортини ривожлантириш тўғрисида қабул қилган қарорида ана шу режани мукаммал бажариш, халқ хўжалиги ва аҳолининг транспортга ошиб бораётган эҳтиёжларини тўла-тўкис таъминлаш вазифа қилиб қўйилди.

Келгуси йилларда Қўнғирот — Бейнов — Макат — Гурьев бўйлаб поездлар қатнови бошланади. 1972 йилга мўлжалланган бу ишнинг амалга ошиши туфайли Ўрта Осиё мамлакатимизнинг Европа қисми билан энг яқин йўл орқали боғланади. Агар янги йўл эскисидан деярли 1000 километрга қисқалигини ҳисобга олсак, унинг ҳар томонлама тежамли бўлиши кўриниб турибди. Шунингдек, Термиз — Ёвон темир йўли ишга солиниши билан Ўзбекистон ва Тожикистоннинг жанубий районлари ўртасида поезд қатнови кучаяди. Когон, Ховос вагон саралаш станциялари реконструкция қилинади ва энг замонавий автомат ускуналар билан жиҳозланади.

Утган йили Ўрта Осиёда биринчи бўлиб Тошкент темир йўл узелини электр поездларига ўтказиш ишлари бошлаб юборилган эди. Дастлаб Тошкент ва Янгийўл шаҳарларини боғлайдиган темир йўл электрлаштирила бошланди. Август ойида бу йўлдан тез юрар электр поездлар қатнай бошлайди Сўнгра Тошкент шаҳри билан Бўстонлик районидаги Хўжакент оралиғидаги пўлат магистрални электрлаштириш бошланади. Галда Тошкент — Сирдарё участкасини электрлаштириш ҳам турибди.

Темир йўлчилар олдида катта вазифалар турибди. Республикамизда 1975 йилга бориб юк ташиш ҳажми 30 процент, йўловчиларни ташиш 25 процентга кўпайиши керак. Кейинги йилларда мавжуд ишчи кучи билан меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига белгиланган планларни муваффақиятли бажариш темир йўлчилар учун яхши анъана бўлиб қолди.

Ўз байрамларини муносиб ютуқлар билан қаршилаган, йилнинг иккинчи квартал иш якуни бўйича Бутуниттифоқ Йўллар министрлиги ва ВЦСПС нинг Кўчма Қизил байроғи ва пул мукофотини олган темир йўлчиларимиз янги беш йиллик вазифаларини тўла-тўкис бажарадилар, деб ишонамиз.

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ МОСКВАГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин бошчилигидаги совет делегацияси 30 июлда Бухарестдан Москвага қайтиб келди. Делегация Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг XXV сессияси ишида иштирок қилган эди.

(ТАСС).

«Космос-431» учирилди

1971 йил 30 июлда Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-431» учирилди.

Йўлдошда 1962 йил 16 мартда ТАСС эълон қилган программага мувофиқ, космик фазони тадқиқ этишни давом қилдириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган.

Координациялаш-ҳисоблаш маркази олинаётган ахборотларни ишлаб чиқмоқда.

(ТАСС).

ДЎСТОНА МАСЛАҲАТ — ОЛТИНДАН ҚИММАТ

ҒЎЗА ПАРВАРИШИ — ЗАРБДОР ИШ

МУСОБАҚАДОШ ТУРКМАНИСТОН ПАХТАКОРЛАРИ ҚОРАҚАЛПОҒИСТОНДА

НУКУС (**«Совет Ўзбекистони» мухбири**). Партия XXIV съезди тарихий қарорларини амалга ошираётган Қорақалпоғистон Автоном республикаси пахтакорлари тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йилида камида 350 минг тонна «оқ олтин», 70 минг тонна ғалла етиштириш юзасидан социалистик мажбурият қабул қилишган. Бу йилги сув танқислиги, баҳор ва ёз ойларининг дастлабки кунларида ҳавонинг бир оз салқин келишига қарамасдан тўла ниҳол, тўла гектар бўлиши таъминланди.

Туркманистон ССР Тошовуз область пахтакорлари билан Қорақалпоғистон Автоном республикаси пахтакорлари ўртасида қабул қилинган социалистик мажбуриятларнинг шартларини текшириш, пахта, шоли ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан олинадиган ҳосилдорликни оширишда илғор тажрибаларни ўрганиш анъана бўлиб қолди. Шу муносабат билан Туркманистон ССР Тошовуз область партия комитети қишлоқ хўжалик бўлими мудири К. Муллаев раҳбарлигидаги ўзаро текшириш бригадаси уч группага бўлиниб Автоном республика колхоз, совхозларида бўлиб, қабул қилинган социалистик мажбуриятларнинг қандай бажарилаётганини кўздан ўтказмоқдалар.

Бу йил тўрткўлликлар 70 минг тонна, амударёликлар 60 минг тонналик «оқ олтин» маррасини эгаллаш учун ғўза қатор ораларига комплекс ишлов беришни тобора жадаллаштирмоқдалар. Беруний, Хўжайли, Кегайли районларидаги қатор хўжаликларда ғўза парвариши агротехника тадбирлари асосида ўтказилмоқда. Культивация, озиқлантириш, суғориш ишлари бир-бири билан боғлаб олиб борилмоқда. 45 минг тонна «оқ олтин» етиштириш учун курашаётган Беруний район пахтакорлари августни ҳосилга ҳосил қўшиш ойи деб эълон қилганлар. Оржоникидзе номли колхознинг Р. Шарипов раҳбарлик қилаётган бригада аъзолари беш йилдан бери ҳар йили 55 центнердан ҳосил олиб келмоқда. Киров номли колхоздан Р. Абдураимов, «Правда» колхозидан Р. Бекниёзов раҳбарлик қилаётган бригада аъзолари 50 центнердан ҳосил кўтариш учун қизғин меҳнат қилмоқдалар. Автоном республиканинг Хўжайли районидаги Ленин номли колхозидан Қ. Жалилов, Қ. Жуманов, Ҳамза номли колхозидан Т. Тиловмуродова, Кегайли районидаги «Халқобод» совхозидан СССР Олий Совети депутати У. Отаниёзов раҳбарлик қилаётган бригадалар ҳар гектаридан 40—45 центнердан ҳосил кўтариш учун парвариш ишларини кучайтириб юбордилар.

Мусобақадош меҳмонлар ғўзалари яхши ривожланган хўжалик, бўлим ва бригадалардан жуда ҳам хурсанд бўлиб, катта миннатдорчилик изҳор этдилар.

Лекин ғўза парвариши Автоном республиканинг ҳамма хўжаликларида яхши боряпти деб бўлмайди. Мусобақадош меҳмонлар ғўза ва шоли, шунингдек қишлоқ хўжалигининг бошқа экинлари парваришида йўл қўйилаётган хато ва камчиликларни юз хотир қилмасдан очиб ташладилар.

Беруний районидаги «Коммуна» колхозида, «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги» совхозининг «Қуралпа», «Коммунизм», «Социализм» бўлимларида, Хўжайли районидаги «Ленин байроғи» колхозининг Ў. Сержонов бошлиқ бригадада, Охунбобоев номли колхознинг 5, 6, 7 бригадаларида катта майдондаги ғўзалар сув талаб қилинишига қарамасдан суғорилмаяпти. Бунинг устига кўпгина карталарда ғўзалар ёввойи ўтлардан тозаланмаяпти. Кегайли районининг қатор хўжаликларида, бўлим ва бригадаларда ғўзалар кўллатиб суғорилмоқда.

Кегайли, Чимбой, Қўнғирот ва бошқа районларда 2500 — 3500 гектар майдондаги ғўзалар ҳалигача бир марта ҳам суғорилмасдан чанқаб ётибди.

Автоном республика чорвадорлари чорвачиликни ривожлантириш мақсадида ем-хашак базасини яратиш, дағал хашак тайёрлаш, силос, сенаж бостириш ишларини кучайтирмоқдалар. Лекин бу ишда ҳам анчагина камчиликлар мавжуд.

Мусобақадош дўстлар на шу нуқсонларни тезроқ бартараф этишга асосий диққатни қаратдилар.

Р. ЕШИМБЕТОВ.

УЛКАН ХИРМОНГА ПУХТА ҲОЗИРЛИК КЎРАЙЛИК

(Боши биринчи бетда).

— пахта йиғим терими бошлангунга қадар ҳамма колхоз ва совхозларда асфальтланган майдончаларни, сарой-бостирмаларини, автомобиль тарозилар ва бошқа тош тарозиларни, автомобиль ва от-уловни, хўжаликларнинг территориясидаги йўл ва кўприкларни тайёрлаб қўйиш керак;

— дала шийпонлари, мувaққат болалар боғча ва ясилларини олдиндан жиҳозлаб қўйиш лозим;

— «УСС-1» қатламли сушилка қурилиши ва монтажини тезлатиб 1 октябрдан кечиктирилмай ишга туширилишини таъминлаш даркор.

«Узсельхозтехника» бирлашмасига бутун йиғим-терим техникасини вақтида тайёрлаб қўйиш учун «Узсельхозтехника» колхозлар ва совхозларнинг ремонт корхоналарини запас қисмлар ва материаллар билан таъминлаш, дефолиантларни вақтида ташиб олиш ҳамда «УСС-1» қатламли сушилкалар қурилишини тугаллаш учун жиҳозлар билан таъминлаш таклиф этилди.

«Главхлопкомаш»га пахта териш техникаси ремонти учун запас қисмлар келтиришни тезлаштириш топширилди.

Ўзбекистон граждан авиацияси бошқармасига дефолиация ўтказиш учун зарур миқдордаги самолётларни ўз вақтида ажратиш ва уларнинг узлуксиз ишлашини таъминлаш таклиф этилди.

«Узсельхозтехника» бирлашмасига дефолиантларнинг суюқ эритмалари учун ёнилғи воситаларини ажратиш, дефолиант тайёрлаш билан банд бўлувчи ишчилар учун махсус кийимлар ва ҳимоя воситалари ажратиш ҳамда аэродромларга келтириб қўйиш топширилди.

Пахта тозалаш саноати министрлигига 15 августга қадар тайёрлов пунктларини тахт қилишни ниҳоясига етказиш, 1 сентябрга қадар пахта заводларини ва 10 сентябрга қадар қуритиш-тозалаш цехларини тайёрлаш, қурилаётган тайёрлов пунктларини комплектлашни яқин кунлар ичида ниҳоясига етказиш, химиявий тозалаш ва туксизлантириш цехларини зарур жиҳоз ва материаллар билан таъминлаш таклиф этилди.

«Союзхлопкомаш» ишлаб чиқариш бирлашмасига пахта тозалаш саноатига запас қисмлар тайёрлаш ва етказиб беришни тезлаштириш таклиф этилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан республика Министрлар Совети область ва шаҳар партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область, шаҳар ижроия комитетлари зиммасига пахта териш техникаси ҳамда қуритиш-тозалаш цехлари ремонтида ва йиғим-терим ҳамда пахта тайёрлаш даврида уларга техника хизмати кўрсатишда колхозлар, совхозлар ва тайёрлов пунктларига шаҳар саноат корхоналарининг оталиқ ёрдамини уюштириш мажбуриятини юкладилар.

Қишлоқ хўжалик, совхозлар, Пахта тозалаш саноати министрликларига уруғлик учун экилган майдонлардаги пахта апробациясини ўз вақтида ва юқори сифатли ўтказиш ва унинг натижалари асосида уруғлик пахтани териш ва топшириш топшириқларини белгилаш, шу жумладан вилт билан зарарланган ҳамма майдонларда 1972 йилда чигит навини тўла алмаштиришни таъминлайдиган даражада уруғлик пахта териш ва топшириш графигини белгилаш топширилди. Апробация ўтказилган майдонлардаги пахта қўлда терилиши керак. Хом, ҳўл, вилт билан зарарланган пахтани териш қатъиян ман этилади. Ҳўл пахта албатта қуёшда қуритилиши зарур. Элита ва биринчи репродукцияли пахта тайёрлов пунктларига юборилиши ҳамда тозалангунга қадар қуруқ ва тоза биноларда сақланиши зарур.

Совхоз директорлари ва колхозларнинг правлениеларига уруғлик пахтани қўлда терганда техника хом ашёси нормасига нисбатан 20—25 процент кам норма белгилаш таклиф этилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Қишлоқ хўжалик, Совхозлар, Пахта тозалаш саноати министрликлари ва уларнинг жойлардаги органлари, область ва шаҳар партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари зиммасига қўлда ва машинада терилган пахтани давлатга топширишда унинг сифатини ошириш юзасидан кескин чоралар кўриш вазифасини юклади. Шу мақсадда барча колхозлар ва совхозларда колхозчилар, ва совхозларнинг ишчилари орасида кенг тушунтириш ишлари ва инструктаж олиб борилиб, уларни пахта териш ва давлатга топшириш қоидалари билан таништириш, пахтанинг ифлосланиши, хас-чўп аралашиши, мойга булғанишига йўл қўймаслик керак.

Ички ишлар министрлиги, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетларига 25 августга қадар барча колхоз ва совхозларда, пахта заводлари ва тайёрлов пунктларида ёнғин хавфсизлиги ҳолатини текшириш топширилди.

Қишлоқ хўжалик, Совхозлар, Пахта тозалаш саноати, Автомобиль йўллари қуриш ва ундан фойдаланиш министрликлари, область партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига 20 августга қадар автомобиль ва районлараро йўллар, кўприклар, колхоз, совхоз ва тайёрлов пунктларига олиб келадиган йўллар ремонтини тугаллаш топширилди.

Область ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари, Қишлоқ хўжалик, Совхозлар министрликлари ва уларнинг жойлардаги органларига касаба союз ташкилотлари билан биргаликда йиғим-териминг дастлабки кунларидан бошлаб, колхоз ва совхозларнинг меҳнатга яроқли бутун аҳолисининг пахта йиғим-теримига қатнашишига ёрдам берувчи тадбирларни ишлаб чиқиш, ҳар бир теримчининг кунлик нормани тўла ва ошириб бажариши учун социалистик мусобақани авж олдириш таклиф этилди.

Ҳар бир хўжаликда пахта йиғим-теримида қатнашадиган колхозчилар ва совхоз ишчиларининг миқдорини белгилаб олиш керак.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети «Ўзбекбирлашув», Маданият, Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш, Соғлиқни сақлаш, Алоқа министрликлари, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Телевидение ва радио эшиттириш давлат комитети зиммасига пахта йиғим-теримида банд бўлган колхозчилар ва совхозларнинг ишчиларига маданий-маиший ва медицина хизмати кўрсатиш тадбирларини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш вазифасини юкладилар.

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетига пахта териш машиналарининг механик-ҳайдовчиларини тайёрлаш ва йиғим-теримга тайёргарлик кўриш ҳамда уни ўтказишда юксак кўрсаткичларга эришиш учун социалистик мусобақани авж олдиришда комсомол ташкилотларининг актив иштирокини таъминлаш таклиф этилди.

Қишлоқ хўжалик ва тайёрлаш ходимлари республика, область ва район касаба союз комитетларига қуйидаги вазифалар топширилди:

— дефолиантларни қўлланиш ҳамда пахта териш техникасидан, механизмлар ва электр асбоблардан фойдаланишда техника хавфсизлиги ҳамда саноат санитарияси қоидаларига риоя қилиниши устидан контролликни таъминлаш.

— ишчиларга, механик-ҳайдовчиларга ҳақ тўлашнинг мавжуд қоидасига тўла риоя қилиниши ҳамда ҳосилни йиғиб- териб олишда банд бўлган кишиларнинг маошини ўз вақтида тўланиши устидан назоратни кучайтириш.

Пахта йиғим-терими суръатини ошириш ва сифатини яхшилашда Қорақалпоғистон АССР, областлар, районлар ва совхозларни рағбатлантириш мақсадида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Қорақалпоғистон АССР ва областлар учун иккита, районлар учун тўртта, шундан биттаси ингичка толали пахта топширадиган районларни ва биттаси қўриқ ерлардаги районларни рағбатлантириш учун, совхозлар учун иккита, шу жумладан қўриқ ерлардаги совхозларни рағбатлантириш учун битта Кўчма Қизил байроқлари таъсис этилди.

Кўчма Қизил Байроқлар сентябрь ойининг биринчи декадасидан бошлаб ҳар ўн кунда бир марта берилади. Кўчма Қизил байроқ берилган вақтда планнинг бажарилиши, пахта тайёрлаш суръати, тайёрланган пахтанинг сифати, машина терими ҳамда уруғлик пахтани териш ва топшириш планининг бажарилиши ҳисобга олинади. Ингичка толали пахта етиштириш планига эга бўлган Бухоро, Қашқадарё ва Сурхондарё областларида районлар ва совхозларда Қизил байроқ берилаётган вақтда ингичка толали пахта тайёрлаш планининг бажарилиши ҳам ҳисобга олинади.

Қизил байроқ топшириш билан бир вақтда Қорақалпоғистон АССР ва областларга илғор хўжаликларга сотиш учун иккитадан юк автомашинаси ва ходимларни мукофотлаш учун 2.000 сўмдан пул, районларга биттадан юк машинаси ва 500 сўмдан пул, илғорларни мукофотлаш учун совхозларга 300 сўмдан пул ажратилади.

Область партия комитетларига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига ва область ижроия комитетларига пахта йиғим-теримида ва уни тайёрлашда ўрнак кўрсатган колхозлар ва совхозларга топшириш учун кўчма Қизил байроқлар таъсис этиш тавсия қилинди.

Республика, область ва район газеталарининг редакцияларига, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Телевидение ва радио эшиттириш давлат комитетига пахта теримига ҳозирлик ва уни тайёрлаш қандай бораётганлигини, ҳосилни териб олиш ва давлатга топширишнинг боришини газета саҳифаларида, телевидение ва радио орқали тўлароқ ёритиб бориш топширилди.

Республика газеталари саҳифаларида Ҳурмат тахтаси таъсис этилиб, унга пахта тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарган область ва районлар ёзиб борилади.

ТАСС АХБОРОТИ

СУДАНДАГИ ВОҚЕАЛАРГА ДОИР

Совет раҳбар доиралари Суданда содир бўлаётган воқеаларни эътибор бериб кузатиб турибдилар. Улар мамлакатнинг прогрессив, миллий демократик кучларига қарши, шу жумладан Судан Коммунистик партияси раҳбарларига ва аъзоларига қарши авж олдирилган оммавий қонли террорни тўхтатишга ҳаракат қилиб, имкони бўлган ҳамма чораларни кўрдилар ва кўрмоқдалар.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний 25 июлда Судан давлатининг бошлиғи генерал Ж. Нимейрига мурожаатнома йўллади. Мурожаатномада ҳарбий трибунал судига берилган Судан жамоат арбобларига нисбатан шафқатсиз ҳукмлар чиқарилмасин, деб даъват қилинди.

Совет раҳбарлари давом этаётган террор муносабати билан қаттиқ ташвишланганликларини билдириб, 26 июль куни СССРнинг Хартумдаги элчиси орқали генерал Ж. Нимейрига баёнот йўлладилар. Бу баёнотда Совет Иттифоқи Суданнинг ички ишларига аралашиш ниятида эмаслиги, чунки бу нарса Совет Иттифоқи ташқи сиёсати принципларига зид эканлиги таъкидланди. Шу билан бирга совет раҳбарлари Судан маъмурларининг Совет Иттифоқи билан Судан Демократик Республикаси ўртасидаги яхши муносабатларга зарба бераётган айрим ҳаракатларига эътиборни жалб қиладилар. Бунда Суданда турган совет вакилларига қарши нодўстона хуружлар қилинаётганлиги, мол-мулкларига зарар етказилганлиги, Хартумдаги совет ходимларига нисбатан дўқ қилиниб, зўравонлик ишлатилганлиги назарда тутилди.

Совет муассасалари ва гражданларига нисбатан ана шундай иғвогарлик хуружлари қилинганлиги совет кишиларини ғазаблантирмоқда ва шу муносабат билан: Судан Демократик Республикасининг раҳбарлари ишни қай томонга буриб юбормоқчи бўлмоқдалар, улар иккала мамлакатимиз ўртасидаги дўстона муносабатларни давом эттириш ниятидами, ёки ана шу муносабатларни тўхтатиб қўйиш, эҳтимолки узиб қўйиш пайида бўлмоқдами, деган табиий бир савол туғилади.

Суданда ва унинг ташқарисида у ёки бу ички воқеалар учун жавобгарликни Совет Иттифоқига тўнкамоқчи бўлган кучлар борлиги маълум. Совет раҳбарлари бу йўлда улар муқаррар мағлубиятга учрайдилар, деб ҳисоблайдилар.

Иккала томон — Совет Иттифоқи раҳбарлари ҳам, Судан раҳбарлари ҳам Совет Иттифоқи билан Судан Демократик Республикаси ўртасидаги муносабатларни сақлаш ва ривожлантиришга интилганлари тақдирдагина бу муносабатларни давом эттириш ва ривожлантириш вазифаси муваффақиятли ҳал этилиши мумкин.

26 июль баёнотида совет раҳбарлари инсонпарварлик мулоҳазаларига асосланиб генерал Нимейрига яна мурожаат қилиб, 19 июль воқеалари муносабати билан ўтказилаётган судга берилган кишиларга ҳукм чиқаришда энг қаттиқ чоралар кўрмасликка жиддий даъват этишни ўз бурчлари деб ҳисобладилар. Масалага ана шундай ёндошилса, халқлар ва прогрессив жамоатчилик уни тўғри тушуниб қабул қилган бўлур эдилар, деб ишонч билдирилган эди.

Суданда оммавий террор ўтказилиб, 19 июль воқеаларида ҳатто бевосита қатнашмаган кишилар ҳам шоша-пиша ўлим жазосига ҳукм қилинаётганлиги ва бу ҳукмлар дарҳол ижро этилаётганлиги фактларини совет ва жаҳон демократик жамоатчилигининг тушуниши қийинлиги айтиб ўтилган эди.

Совет раҳбар доиралари шуни таъкидламоқдаларки, Судан маъмурлари бу даъватларга қулоқ солмадилар, шунингдек жаҳон жамоатчилигининг овозини назар-писанд қилмадилар, қонли террорни давом эттирмоқдалар, Судан Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Абдил Холиқ Маҳжуб, Судан ва халқаро касаба союз ҳаракатининг таниқли арбоби, «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти лауреати Шафиа Аҳмад Аш-Шайх, Судан Компартияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Судан Жанубига доир ишлар билан шуғулланувчи министр Жозеф Гаранг ва бошқа ватанпарварлар ана шу қонли террор қурбони бўлдилар, КПСС, бутун совет халқи ва жаҳон прогрессив жамоатчилиги ана шу шафқатсиз чораларни қаттиқ қоралайдилар.

Совет Иттифоқининг раҳбар доиралари Судандаги антикоммунистик кампания ва террорни қаҳр-ғазаб билан қоралаётган совет халқининг фикри ва туйғуларини ифодалаб, Судан прогрессив демократик кучларига қарши бошланган репрессиялар кампанияси дарҳол тўхтатилади ва 1969 йил 25 майдаги миллий-демократик революция эълон қилган принциплар амалда қайтадан тикланади деб умид билдиришни истар эдилар.

СУДАНДА ЎЧ ОЛИШ ТЎХТАТИЛСИН

Ўзбекистон пойтахтининг меҳнаткашлари барча совет кишилари, бутун прогрессив инсоният билан бирга бўлиб Суданда коммунистлар билан ватанпарварлардан ўч олиш тўхтатилсин, деган талабни қўймоқдалар.

«Ташсельмаш» заводида бўлиб ўтган кўп кишилик митинг қатнашчилари Судан маъмурларининг бебошликларига қарши қатъий норозилик билдирдилар.

— Жафокаш Судан диёрида рўй бераётган воқеалар ҳаммамизни қаттиқ ҳаяжонга солмоқда, — деди ўз нутқида иккинчи механика йиғув цехи бошлиғининг ўринбосари инженер Ғ. Зокиров. — Халқнинг энг яхши фарзандларини қурбон қилган ашаддий террорчилик, оммавий репрессия ва қотиллик кампанияси демократияни қаттиқ камситишдан иборат бўлиб, халқаро реакциянинг фойдасигагина хизмат қилиши мумкин. Судан маъмурлари шуни тушуниб олмоқлари керакки, улар қилаётган жиноий ҳаракатлари билан фақат ўз мамлакатларининг манфаатларигагина эмас, шу билан бирга араб халқларининг умумий ишига, уларнинг империализм кучларига қарши олиб бораётган курашига ҳам зарар етказадилар. Суданда антикоммунизм бебошлигига барҳам берилмоғи керак.

«Ташсельмаш» заводининг коллективи якдиллик билан қабул қилган резолюциясида Судан маъмурлари ўтказаётган террорчилик сиёсатини қаттиқ қоралади.

Тошкент трактор заводида, «Средазгипроводхлопок» лойиҳалаш-қидирув ва илмий-тадқиқот институтида, шаҳарнинг бошқа корхоналари ва муассасаларида бўлиб ўтган митингларнинг қатнашчилари ҳам ҳудди шундай резолюциялар қабул қилдилар.

(ЎзТАГ).

ФАРҒОНАДАГИ кимёвий толалар заводида монтажчилар ва созловчилар ускуналарни ўрнатиш соҳасида катта ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Корхонанинг 2-навбати цехларини муддатидан илгари ишга тушириш ишлари тезкорлик билан олиб борилмоқда. Суратда: тўқимачилик цехида ўрнатилган янги ускуналар тасвирланган.

Г. Бойко фотоси. (ЎзТАГ).

ПАРТИЯ XXIV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ ЎРГАНИЛМОҚДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузурида ишлаб турган партия активи республика мактабида 30 июлда навбатдаги машғулот ўтказилди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Т. Н. Осетров машғулотда «КПСС XXIV съезди халқ фаровонлигини ўстириш партия иқтисодий сиёсатининг олий мақсади эканлиги тўғрисида» лекция ўқиди. (ЎзТАГ).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Тошкент область ижроия комитети меҳнат ресурсларидан фойдаланиш бўлимининг мудири Андрей Александрович **Севумянни** республика экономикасини ривожлантиришда актив иштирок этганлиги учун Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

АХБОРОТ

ҲАР ТОМОНДАН ЁЗАДИЛАР

ДУРДОНА АХТАРИБ

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Алишер Навоий номидаги адабиёт музейи илмий ходимларидан бир группаси Қашқадарё областига келишди. Бу ўзига хос экспедиция қатнашчилари Қарши давлат педагогика институтининг олимлари билан ҳамкорликда областнинг шаҳар ва қишлоқларида бир ой давомида илмий тадқиқот ишлари олиб борадилар.

Улар халқ бахшилари, достончилари билан учрашадилар. Халқ оғзаки ижодининг турли жанрлари — достонлар, афсона ва эртаклар, қўшиқ ва ривоятлар, топишмоқ, мақол ва маталлар, болалар оғзаки ижоди ҳақида материаллар тўплайдилар. Қўлларга битилган суратлар, амалий санъат намуналари, воҳа этнографиясига оид материаллар ўрганилади. Қадимий қўлёзмалар, ноёб китоблар, 20- ва 30-йиллар адабиёти-санъатига доир материаллар, айрим шоир, ёзувчиларнинг архивлари ҳам тадқиқ этилади.

П. ГАДОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ЯНГИ ИНСТИТУТЛАР

Янги беш йилликда қишлоқ қурилишига сарфланадиган капитал маблағ миқдори икки марта кўпаяди. Бу, қурилиш соҳасида олиб бориладиган техникавий ҳужжатларни тез ва тўғри тайёрлашни талаб қилади. Шу мақсадда Ўзбекистон қишлоқ хўжалик министрлиги ҳузурида «Узгипроселхоз» институти ташкил қилинади. Янги институтнинг «Узгипроселхозстрой», «Узгипрозем» каби филиаллари, республиканинг ҳамма областларида бу институтнинг бўлимлари ҳам бўлади.

Худди шунингдек Ўзбекистон «Главколхозстрой» ҳузурида «Узмежколхозпроект» институти ташкил қилинади. Яна бир янгидан ташкил қилинаётган «Узгипроселхозводоснабжение» институти колхоз ва совхозларнинг суғориладиган экин майдонлари, чорва фермаларини сув билан таъминлашда катта роль ўйнайди.

Д. ПОЛЕВОЙ.

ДЎСТЛИК ВА ҲАМКОРЛИК РИВОЖЛАНМОҚДА

КПСС ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ БАРДА БЎЛИШИ ТЎҒРИСИДА

Араб Социалистик иттифоқи Марказий Комитетининг таклифига биноан КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев бошчилигидаги КПСС делегацияси 1971 йил 20 июлдан 30 июлгача Бирлашган Араб Республикасида бўлди. Делегация Араб Социалистик иттифоқи умум миллий конгрессининг ишида қатнашди. Араб Социалистик иттифоқи Марказий Комитетида учрашиб, суҳбатлашди.

Учрашувларда миср томонидан Араб Социалистик иттифоқи Марказий Комитетининг аъзолари Азиз Сидқий, Абдил Салом Зайят, Фатҳулла Хатиб ва бошқалар қатнашди.

Ҳар икки томон музокаралар давомида қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: икки ўртада ўтказилган учрашув ва суҳбатлар КПСС XXIV съезди ва Араб Социалистик иттифоқи умум миллий конгресси қарорларида уқтириб ўтилганидек, КПСС ва Араб Социалистик иттифоқи партиявий муносабат ва алоқаларни ривожлантиришга интилаётганлигини ифода қилди. Совет Иттифоқи билан Бирлашган Араб Республикаси ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида тузилган ҳамда 1971 йил 1 июлда кучга кирган Шартномада ҳар иккала мамлакат меҳнаткашларининг сиёсий ва жамоат ташкилотлари ўртасида ҳамкорлик ва бевосита алоқаларни кенгайтириш муҳим эканлиги тўғрисида гапирилади.

КПСС ва Араб Социалистик иттифоқининг вакиллари келгуси даврда партиявий алоқаларни ривожлантириш соҳасидаги конкрет тадбирлар хусусида фикрлашиб олдилар. Улар жумладан, бир-бирларининг тажрибалари билан танишиб чиқмоқ учун партия делегацияларини, партиявий нашрларни, ахборотни юбориб туриш, партия ходимлари кадрларини тайёрлашда ҳамкорлик қилишга тайёр эканликларини билдирдилар ва ҳоказо. Ҳар иккала мамлакат раҳбар сиёсий ташкилотларининг жамоат ташкилотлари — касаба союз, ёшлар, хотин-қизлар ташкилотлари ва бошқа ташкилотлар ўртасидаги дўстона алоқаларни ҳамда ҳамкорликни кенгайтириш масалаларига эътибор бераётганликлари муҳим эканлиги таъкидланди.

КПСС вакиллари Араб Социалистик иттифоқи умум миллий конгресси маъқуллаган миллий ҳаракат программаси катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидладилар. Бу программа антиимпериалистик, миллий демократик революция босқичида Миср олдида турган вазифаларни акс эттиради. Миср меҳнаткаш халқининг Араб Социалистик иттифоқи раҳбарлигида бу программани муваффақиятли амалга ошириши мамлакат олдида антиимпериалистик кураш, миллий мустақиллик ва социал тараққиётнинг танлаб олинган йўлидан ривожланишнинг янги қулай истиқболларини очиб беради.

Араб Социалистик иттифоқининг вакиллари КПСС XXIV съездининг қарорларига ва совет халқининг СССРда коммунистик жамият қуриш учун бу қарорларни амалга ошириш соҳасидаги фаолиятига юксак баҳо бердилар. Улар съезд томонидан қабул қилинган, «Яқин Шарқда адолатли ва мустаҳкам тинчлик бўлсин» деган баёнотни табрикладилар. Бу баёнот Миср халқининг ва бошқа араб халқларининг ўз қонуний ҳуқуқлари учун мардона курашини қўллаб-қувватловчи муҳим ҳужжат бўлди. Араб Социалистик Иттифоқининг вакиллари умум миллий конгресснинг қарорларида турли соҳаларда Бирлашган Араб Республикасига дўстона ва беғараз ёрдам бераётганлиги учун Совет Иттифоқига ташаккур изҳор қилинганлигини айтдилар.

Учрашув давомида актуал халқаро проблемалар юзасидан, хусусан Яқин Шарқдаги аҳвол тўғрисида фикрлашиб олинди. КПСС вакиллари Совет Иттифоқи ва унинг Коммунистик партияси Миср халқининг ва бошқа араб халқларининг Исроил томонидан қилинган империалистик агрессия оқибатларини тугатиш учун, аввало, Исроил қўшинларини 1967 йил июнь ойида босиб олинган барча араб территорияларидан олиб чиқиб кетиш ва Фаластиндаги араб халқининг қонуний ҳуқуқларини таъминлаш учун олиб бораётган курашини қатъий қўллаб-қувватлаётганликларини айтдилар. Араб халқларининг миллий озодлик ҳаракатини ривожлантириш ва жипслаштиришда Миср муҳим роль ўйнаётганлиги таъкидлаб ўтилди. Томонлар антикоммунизм халқларнинг эркин бўлиш орзулари ва миллий манфаатларига зарар етказмоқда ва антикоммунизмга йўл қўймаслик керак деб ишонч билдирдилар. Антикоммунизм халқаро империалистик ва реакцион доираларнинг манфаатларигагина хизмат қилади. Антикоммунизмни ёйиш йўлидаги уринишлар империализмга, сионизм ва Исроил агрессиясига қарши, араб халқларининг эркин, мустақил ривожланиш ҳуқуқини таъминлаш учун курашаётган араб революционерлари сафига нифоқ солиш мақсадини кўзда тутади. Бундай уринишлар араб халқлари билан уларнинг дўстлари ўртасидаги бирдамлик ва ҳамкорликни бузишга ҳам қаратилган.

Учрашув қатнашчилари СССР ва Бирлашган Араб Республикасидаги сиёсий ҳамда жамоат ташкилотлари ўртасидаги дўстона муносабат ва алоқаларнинг ривожланиши, халқларининг антиимпериалистик фронтини бузиш йўлидаги душманлик ҳаракатларини даф қилиш учун мазкур ташкилотларнинг биргаликда кўраётган тадбирлари Совет Иттифоқи ва Бирлашган Араб Республикаси халқлари ўртасида, КПСС билан Араб Социалистик иттифоқи ўртасида дўстлик ҳамда ҳамжиҳатликни кучайтириш ва мустаҳкамлаш, империализмга қарши, тинчлик учун, халқларнинг миллий мустақиллиги ва социал тараққиёти учун, социализм учун курашнинг умумий мақсадлари йўлида улар ўртасидаги ҳамкорликка ёрдам беради, деган муштарак фикрни изҳор қилдилар.

1971—1972 йилларда партиявий ва ижтимоий алоқалар плани тўғрисида келишиб олинди.

ЧЕТ ЭЛЛИК КИШИЛАР ЎЗБЕКИСТОН ҲАҚИДА

ЮКСАК СУРЪАТ

Вьетнам Демократик Республикаси партия-маъмурий ходимлари делегациясининг бошлиғи Нгуен Суан Чионг Ўзбекистон бўйлаб қилган сафарини тамомлагач, бундай деди:

— Биз Ўзбекистоннинг ҳамма жойида бунёдкорлик ишларининг юксак суръатларини, халқнинг коммунистик жамият қуришга бўлган астойдил интилишини кўрдик. Делегация аъзолари республика экономикаси ва халқ хўжалигининг ташкил этилиши билан танишиб чиқдилар.

Меҳмонлар Тошкент ва Сирдарё областларидаги бир қанча саноат корхоналарини, қишлоқ хўжалик илмий-тадқиқот институтларини, пахтакор колхоз ва совхозларни бориб кўрдилар. Улар Мирзачўлдаги чўлқувар хўжаликларни зўр қизиқиш билан кўздан кечирдилар.

— Бу ер яқиндагина саҳро бўлганлигига ишониш қийин, — дейишди меҳмонлар чўлқуварларга.

Нгуен Суан Чионг ЎзТАГ мухбири билан суҳбатда делегация аъзоларида Ўзбекистон меҳнаткашлари билан учрашувлар зўр таассурот қолдирганлигини алоҳида таъкидлаб ўтди. — Бутун шу кунлар мобайнида биз ўзимизни худди уйимизда юргандек сездик,—деди у.

Делегацияни республика Қишлоқ хўжалик министрлиги ва Маҳаллий саноат министрлигида қабул қилишди, меҳмонлар 30 июлда Москвага жўнаб кетдилар. (ЎзТАГ).

ДЕҲҚОН МАДҲИ

Фотолавҳалар

Юз ва кўзларида қатъият, жасорат акс этиб турган бу қизларга бир эътибор беринг. Улар Сирдарё район «Правда» колхозидаги механизаторлар курсини бугун-эрта битириб чиқишиб, бепоён пахтазорларда «зангори кема»ларни бошқаришади, деҳқоннинг оғирини енгил қилишади. Чапдаги суратда курс тингловчиси Ф. Нуралиева тасвирланган. Унгдаги суратда эса, бўлажак механизаторлардан Т. Аҳмедова, Д. Турсунова, Х. Исмоилова, С. Акрамова, У. Раҳмоноваларни кўриб турибсиз.

А. Тўраев фотолари.

СУРХОН БАҲОДИРИ

ОЧЕРК

Алимурод пайкал оралаб борарди. Ғўзалар чамандай гуллаган, кўсаклар қуда-қудағай бўладигандай бир-бирига қўл чўзиб туришибди. Алимуроднинг кўзи эгат ораларидаги ғилдирак изларига тушди. «Изим...» — беихтиёр лаблари пичирлади унинг.

Алимурод «учқур от»ига ўгирилди. Трактор икки томонга қанот ёйиб, учишга тайёр бедов отдек турибди. «Тракторимнинг излари, демак, менинг изларим. Сен билан менинг изим, изимиз, изимиз бир. Эсингдами, учқурим, ўшанда...

Ўшанда, 11-12 йилнинг нарийёгида Алимурод бригадирнинг гапини қайириб, СХМни пайкалга олиб киролмай хуноб бўлган эди. Ўшандаги гап-сўзлар ҳозир унинг хаёлида чарх урарди:

...— Алпомишдек йигитнинг қора мойга беланиб ўтиришини қаранг-а!

Алимурод орқага қайрилди. Ўн-ўн икки қадам нарида икки қиз кулишиб ўтиб кетди. Алимурод индамади. Ростданми? Колхоз учун чиндан ҳам кераксизмачми? Мана, тунов кунги мажлис қарори ҳам натижасиз қолаяпти. Пайкалга ҳеч ким машинани киритгиси йўқ.

Алимурод ўша воқеаларни эслаб кулиб қўйди. Ўшандан буён қанча сувлар оқиб ўтди. Алимурод у пайтларда мўйлови эндигина сабза ураётган йигитча эди. Улар киндик қони тўкилган Ғузор (собиқ Деҳқонобод) районидан Сурхондарё областининг Шўрчи районига кўчиб ўтишди. Бу ерда ўрта мактабни муваффақиятли тамомлади. Механизация, механизациялаш деган гапларга қизиқиб қолди. Гарчи у пайтларда техникага кенг ўрин берилмаса-да, Алимурод бу касб ортидан қувди. Энди унинг учун бу касбдан гаштлироғи йўқ. Тракторчилар тайёрлаш курсида ўқиётганида кўпларидан таъна ҳам эшитган эди. Баъзилар ёш умрини ёғ-мойларда ўтказмаслигини маслаҳат берган эди. Бу гап, бу дашномлар эртда қолиб кетди. У айтганини қилди. Ўқиди, ўрганди. Биринчи йилиёқ «СХМ-48» пахта териш машинасида 84 тонна «оқ олтин» терди.

Йилларни қувиб йиллар ўтди. Ҳар йили пайкалдан чиқмади. Саратоннинг иссиғи, қаҳратоннинг аёзига бардош берди. «ХВС-1,2» ҳамда «ХТ-1,2» маркали машиналарда 260-265 тоннагача пахта терди. У пахта териш машиналарининг истиқболини ўйларди. Айтгани бўлди. Кўп ўтмай «Ўзбекистон» маркали тўрт қаторли «зангори кема» дунёга келди.

Алимуродлар бригадаси (бригадага акаси Барот Ҳасанов бошчилик қиларди) Шўрчи районидагина эмас, Сурхон водийсида донг таратди. Ҳар гектар майдондан 17 ўрнига 47 центнердан ҳосил кўтарилди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Шоймардон Қудратов районга келганида, уларни қизғин табриклади.

— Бужудингиздан куч ёғилиб турибди, Алимурод. Қани биз билан юринг Сурхон — Шеробод чўлига! — деди кулиб.

Шоймардон ака Алимуроднинг дилидагини топиб айтган эди.

— Чўлда ҳам курагимизни ерга текизмаймиз, Шоймардон ака, — деди ҳазиллашиб.

— Тўғри айтасиз, паҳлавонлар йиқилишни билмайди. Қўриқ ер очиб Алпомишлигингизни кўрсатинг бир.

Ленин юбилейи йилида Алимурод Ёқубов чўлга — Шеробод районидаги Охунбобоев номли совхозга кўчиб келди.

— Мана шу ерга ўтган йили биринчи марта чигит ташланган эди, — дейди совхоз директори Эгамберди Мавлонов унга ажратилган майдонни кўрсатиб. — Ҳосил кўнгилдагидек бўлмади. Бригадир ишончни оқламади. Чўл шароитига чидамай, кетиб қолди.

Бу гап уни ўйлатиб қўйди. Директорнинг олдида кўкрагини гоз кериб турган Алимуроднинг қопуги эртасига сал пасайгандек бўлди. Орадан икки-уч кун ўтар-ўтмас чўл унинг юрагига раҳна сола бошлади.

Чўл бойқуш сингари совуқ, ваҳоҳати хунук экан. Икки чети катта тераксор, сувлари шилдираб турган Шўрчи ортда қолди. «Ҳой, Алимурод, қани юринг, чойхонада бир ҳангомалашиб келамиз» дегувчилар йўқ. Биров сенинг ҳолингдан хабар олай демайди. Алимурод Мамажон ака нинг сўзига энди ишонди. У чўлга келишидан олдин қўшниси Мамажон ака «Чўл қувиш ҳар кимнинг қўлидан келмайди ука, битта раҳбарнинг этагидан ушлаганингдагина борсанг тузук» деганди.

— Йўқ, Мамажон ака. — деди Алимурод ,— Одам меҳнати билан ҳурмат топади.

Мамажон ака ҳазиллашди:

— Гўлсан ука, гўлсан. Иккита одам сенинг елкангдан кўтарсагина, одам қилиб қўяди. Эртасига қарабсанки, қаҳрамон бўласан. Ҳа, ишонавер. Майли бораверу, йўқ демайман, фақат элга кулги бўлмасанг дейман. Саратоннинг офтоби урмасин, ҳар бири қовоқ аридай пашшалари таламасин демоқчиман. Мана бу ерда туппатузук ҳурматинг, обрўйинг бор, укам.

Алимурод барибир кўнмади. Кўчиб келди. Чўл худди оғзини очиб турган аждаҳою, «ютаман» деб турганга ўхшарди. Алимурод Мамажон аканинг гапларини яна дилида қайтариб кўрди «Йўқ, ахир мен қаҳрамон бўлишни, эл оғзига тушишни ўйламаганман-ку! Фақат Шоймардон акага берган сўзимнинг устидан чиқиш керак. Сурхон — Шеробод чўли қўшнимнинг тайёрлаб қўйган оши эмиди, ейишга уялиб тургани. Бу ерда катта дастурхон ,фақат уни тайёрлаш керак. Мана шу чўнқайиб турган шўра, юлғунлар ўрнига чигит ташласак, пахтазорларга айлантирсак бу жойлар қайси Шўрчидан қолишади?

Алимурод гўё шу кунлари ўғил кўрди. Бу ўғил, бу илк фарзанднинг номи она-Ер эди. У ҳамма фарзандлари каби ардоқли, меҳрибон ва азиз эди. Уни тарбиялаш ўстириш, едириш, кийдириш учун ҳамма жон куйдирди Бригаданинг 18 нафар аъзоси тиним билмади Кечани-кеча кундузни-кундуз дейишмади. Вобоёр ва Оллоёр Эшбоевлар оби-тобида сув беришди. Бувихол Эшматова сингарилар ўтоқ қилди. Берди Эшматов озиқлантирди, бригадирнинг ўзи икки томонлама ишлов берди. Ғўзалар кўсаклардан маржон тақиб очила борган сари аъзоларнинг кўнгли ҳам ўса борди. Чаноқларда пахталар кулганда ҳамманинг баҳри-дили очилди. Пайкалга теримчию, «зангори кема» тушганда, хирмон кўтарила бошлаганда яна қувонишди.

Олтин куз чўлда энг олдин эшик қоқади. Ҳали мактабларда биринчи қўнғироқ чалинмаёқ пайкалларда машиналарнинг ғағир-вуғур овози бошланади. Алимурод орзиқиб кутган палла етиб келди. Бугун у пайкал денгизида маст бўлиб сузади. Мана у ҳозир сигнални кутмоқда Охунбобоев номли совхоз директори Эгамберди ака Мавлонов старт беради. Ҳамма кўз унга тикилган. Алп қомат Алимурод ўриндиқда мағрур ўтирибди. Унинг ҳар бир ҳаракати ҳар бир қарашида олам-олам маъно бор. Икки арслонни ўлжа туширгандай мағрур. Қора қошлари туташ. Кўзлари севинчдан порлаб турибди.

Старт берилди. Қатор турган машиналар тариллади. Кейин шпинделлар ерга тушиб, ғағиллаб кетди. Алимурод пайкалга қаради. Пахталар косаларида нишолдадек кўпириб турибди. Шунда у беихтиёр рулга қаради. Фақат рулни сал у ёққа, сал бу ёққа буриб қўйяпти. Мана шу сал буриш билан машина бир маромда елиб боряпти. «Панжаларим теряпти» деб ўйларди у. Ҳа, Алимуроднинг темир «панжалари» ҳар бир чаноқни ўпиб, ерда ётган момиқларни авайлаб, бирорта тола қўймай олиб кетяпти. Бир йўла тўрт қатор эгатда ғўзапоягина силкиниб қоляпти..

У шу куни машинадан тушмади. Йигирма мартага яқин бункерни бўшатди. Пайкалнинг у бошига етгунча «этаги» тўлиб бораверади, у тўкиб кетаверади.

Сентябрь ойининг иккинчи ҳафтасида бригада пахта тайёрлаш планини адо этди. Бригада азаматлари планни икки баравар ошириб бажаришга аҳд қилдилар. Бригадирнинг ўзи ўша куни тақиқли механизаторлар — қўшни Ленин номли совхоз комплекс механизациялашган бригадасининг бошлиғи, Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Абдусаттор Қурбонов ҳамда Шеробод район пиллачилик идорасининг агрономи Робия Муҳаммадиевалар билан бирга республика механизаторларига «Механизатор, жасорат кўрсат!» деган чақириқ билан чиқдилар ва 500 тонначилик ҳаракатини бошлаб бердилар. Алимурод Ёқубов бошлиқ бригада аъзолари чўл шароитида биринчи бўлиб, 91 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 32 центнердан «оқ олтин» топширди. Бригада пахта тайёрлаш планини икки ярим баравар ошириб — 257 процент қилиб адо этди. Ҳосилнинг 255 проценти биринчи сортларга қабул қилинди. Ҳар бир ишчига иш ҳақи мўлжалдаги 3 сўм 60 тийин ўрнига 12 сўму 70 тийиндан тўғри келди.

Алимурод тиним билмади. Ҳали у бригадага, ҳали бу бригадага, ҳали у ёки бу колхоз, совхозга ўтиб ишлади. Машина талаш-талаш бўлиб кетди.

— Илтимос, бизнинг бригадага ҳам ўтинг...

— Бригада планига ўн процент етмаяпти. Бир оралаб қўйсангиз рапорт берардик.

Алимурод ҳаммасига улгурди. Ҳамманинг ишончини оқлади. Мавсум мажбуриятини ошириб адо этди. «Ўзбекистон» бункеридан 532 тонна дурдона тўкди. Бригада аъзолари пул ва қимматбаҳо буюмлар олди. Партия ва ҳукуматимиз коммунист Алимурод Ёқубовнинг кўксига Бутуниттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг олтин ва кумуш медалларини тақиб қўйди. Совхоз дирекцияси ва партия ташкилоти «Москвич-112» енгил автомашинаси билан мукофотлади.

...Алимурод мийиғида кулиб қўйди. Шийпон томон бораркан, яна учқурига кўз ташлади. «Тайёргарлик кўравер, бедовим. Ҳа, демай яна сени пайкалга олиб кираман. Сирли суҳбатларимизнинг давоми ўшанда бўлади.

Алимурод ғўзалар оралаб юриб кетди.

Мирзакарим ПИРМАТОВ,
Сурхондарё области, Шеробод райони.

МАРКАЗИЙ ФАРҒОНА

(ҚЎШИҚ)

Собир АБДУЛЛА,
Ўзбекистон ССР халқ шоири

Чеҳра очди Марказий
Фарғонамиз,
Қувди чўлни мардимиз,
фарзонамиз.
Бўлди янтоқзоримиз боғу
чаман,
Тўти, булбул, қумрилар
ҳамхонамиз.
Минг асрли кўҳна қумзор
воҳалар —
Ўрни майдон, янги «олтин
зона»миз.
Катта Фарғона каналдан сув
ичиб,
Яшнади чўл, унда мўл
дурдонамиз.
Қақраган дашт ўрни чексиз
пахтазор,
Ҳар тупида беҳисобдир
шонамиз.
Гул узиб гулзоримиздан,
яйрашар —
Ёнимизда гулжамол
жононамиз.
Росту чинга айланур меҳнат
билан
Бахт ҳақида тинглаган
афсонамиз.
Янги олам, янги давр ишқи
билан
Офтоб чиқмай туриб уйғонамиз.
Ёз қўшиқлар бизга Собир, бир
келиб,
Бирга ёдлаб, бирга куйлаб,
қонамиз.

ҚИШЛОҚ ОҚШОМИ

Кўк шоҳига ўралган
Гулдаста мисол
Ложувард шом қўйнига
Чўммоқда қишлоқ.
Зарга белаб баргларин,
Тебраниб хушҳол —
Йўл четида тераклар
Кимгадир муштоқ.
Шафақ барқутларига
Ёнбошлаб кирда,
Сой кўксига гулханлар
Ёқмоқда офтоб.
Шу тўлқиндан оловқуш
Учгандек бирдан
Қаердадир торидан
Куй отар рубоб.
Масалани кўтариб
Дарахт шохига,
Қушлар очмиш аллакай
Кечки мажлисин.
Шотеракда тож бўлиб
Колхоз боғига,
Сайрар Шоханд тўтисин
Рангдор тожлиси.
Уйларда гўшт жизиллар,
Шарқиллар капгир.
Бўрқитади илиқ ел
Кабоб исини.
Дарвозадан мўралаб
Қайсибир кампир
Кутаяпти ош дамлаб
Ўғил-қизини.
Кўча сўлим. Шимариб
Оқ билагини,
Сув қуяди гулзорга
Қайбир гулчирой.
Маҳаллий пойтахт этиб
Гужум тагини,
Жомийсифат кексалар
Ичишар кўк чой.
...Гурсиллаб тепиб турган
Эл юрагидай
Моторлар гувуллайди
Йўл кўкрагида.
Қишлоқ кўчасин ўраб
Ғилдирагига,
«Кўчма кино» ғизиллар
Тоғ этагига.
Нақш олмалар чошланган
Прицепни тортиб,
Йўрғатой бир «Беларусь»
Боғдан елмоқда.
Шом чоғи одамларга
Этмоқ-чун тортиқ —
Кузовига шафақни
Ортиб келмоқда.
Бобиршоҳ хазинасин
Топиб Ахсидан[1],
Тиллойи ўрик ташир
Турнасаф карвон.
Аравакаш маст бўлиб
Барглар рақсидан,
Елга тутиб сийнасин,
Боқади шодон.
...Шомисралар тизилган
Достон сингари
Ёнкида ёниб қолди
Пахта даласи.
Келар эшил достоннинг
Шер йигитлари,
Келар шоколадёноқ
Қизлар галаси.
Коржомаси оқариб
Саҳро чангидан,
Даладан қайтаяпти
Ҳориб одамлар.
Қайтаяпти шиддатли
Ҳосил жангидан,
Жисмин чўп қуёшига
Қориб одамлар.
Мана, чироқлар ёнди,
Йўллар нурафшон.
Сой повиллар қишлоқнинг
Ажиб аксидан,
Ҳаётни офтоб этиб
Симиргансимон —
Сув ичишар деҳқонлар
Ёлкин кўксидан.

Ғулом ИСМОИЛОВ.

1). Ахси — Тўрақўрғон районида Бобир яшаган қишлоқ.

ЛАВҲАЛАР

ҲАМҚИШЛОҚЛАРИМ

ОЛТИНПАЗ ЮРАГИ

Колхоз маданият саройида кўргазма очилди. Деворларга ҳамқишлоқларим чизган катта, кичик расмлар илиб қўйилган. Хилма-хил кишилар, ранг-баранг манзаралар. Бурчакдаги оддийгина ҳошияга солиб қўйилган кичкинагина асарга кўзим тушди. Истараси иссиқ кўриниб, тикилиб қолдим. Э, бу ўзимизнинг Шодмон мироб-ку! Ана, сийрак, сарғайган кемтик тишларини кўрсатиб, офтобда қорайган пешанасини тириштириб, менга қараяпти.

— Ана, бўтам, биз ҳам музейга тушдик, — деяётгандек туюлди. Ўзимни пахтазорга бориб қолгандай ҳис этдим. Офтоб олов селини пуркамоқда. Мироб бобо бошини қийиқча билан танғиб, оқ яктагининг ёқасини очиб қўйиб, эгатларга сув тараб юрибди. Расмдан сувнинг сирли шилдираши эшитилади, насими эсади, қорамтир ғўза япроқларининг билинар-билинмас тебраниши, сувчи юзидаги мамнуният билиниб турибди. Ҳа, ҳаваскор ҳамқишлоғим мироб бобонинг кўкрагига нишонларини тақиб қўймаса ҳам унинг юрагини, деҳқоннинг қайноқ, беором юрагини кўрсатибди. Юрак уриб турса ҳис, ҳаяжон бўлади. Ўзбек тупроғида оппоқ «оқ олтин» ана шундай юраклар тафти билан пишади...

БАХТ

Шодмон ота полизга сув очаётган эди. Шийпон орқасидаги трактор, терим машиналари олдида уймалашиб юрган невараси чопиб ёнига келди:

— Бобо, бобо!

— Лаббай, бўталоғим?

— Мана!— Кўзлари қувончдан порлаган бола занглаган тақани бобосига кўрсатди.

— От нахали экан. Нима қиласан?

— Дарвозамизнинг бўсағасига қоқиб қўяман. Бахт келтиради.

— Ким айтди?

— Бибим айтувдила.

Шодмон ота неварасига қараб кулди:

— Бўталоғим-э, айтчи, отанг бахтлими?

— Бўлмасамчи. Орденлари костюмларининг кўкрагига сиғмайди. Кремлда суратларга тушганлар.

— Менчи?

— Сизми? Сиззи одамлар, пири-бадавлат, бахтли, дейишади.

— Балли, бўталоғим. Бахтни одам ўз қўли билан қуяди. Меҳнат қилмаган қўлингдаги наҳалдай занглаб қолади...

Бола қизариб, тақани машиналар ёнидаги қисмлар орасига қўйиб келди.

— Бобо, ман нима иш қилай?

— Ҳувв, ананг эгат бошига қоғоз қўйиб, сув оч. Анави Ғўза тўпини кўтариб қўй, ости юмшаб ётиб қолибди... Шийпондаги ошпаз холангга чиннирайҳондан узиб элтиб бер. Шўрвага солсин, хушбўй, хушхўр бўлади...

Бола «бахт ясаган»и югуриб келди.

КАТТА ОДАМ

Колхозчилар ҳовуз бўйидаги толлар қуюқ соя ташлаб турган супада овқатланиб ўтиришарди. Қишлоқ томондан «ГАЗ», иккита «Волга» машинаси чиқиб келиб, шийпон йўлига бурилди.

— Кимлар экан? — Шодмон ота ўтирган ўрнида бўйнини чўзиб, қўлини пешонасига соябон қилди.

Бригадир ўрнидан турди. Куйлагининг этагини тортиб, белбоғини қайта боғлади:

— Кеча раис, катта профессор келаркан, деётувди. Асли шу бизнинг қишлоқда туғилиб, болалигида кетиб қолган экан шаҳарга. Қадрдон жойларини қумсаганмиш.

Меҳмонларга супадан жой бўшатишди. Шодмон ота юзига фотиҳа тортиб, профессорга чой узатаркан, унинг мойлангандек ялтираб турган қизғиш тақир бошига, ўсик оппоқ қошига, жуволдиз тешигидек милдираб турган кўзларига разм солди:

— Мулло Толиб, омон бормисиз, укам?

Профессор кўзларини милтиратиб, юмиб-очиб, ниманидир эслашга уриниб, Шодмон отага анча тикилди:

— И-е, таниб турибман, эсимни каранг... склероз, фаромушхотирликни қаранг-а, бу ўзимизнинг...

— Ҳа. Шодмон акангизман!

— И-е, ўзингизмисиз? Қаранг-а. Бизлар бола бўлганимизда сиз бўз йигит, ширкатда ишлардингиз. Гимнастёрка устидан эни бир қарич қайиш боғлаб, йиғилишга ҳам, идорага ҳам тўппонча тақиб борардингиз.

— Ҳа, замон нотинч эди-да...

— Мен сизни жуда катта одам бўлиб кетгандирлар, деб юрардим. Қишлоқда учратиш хаёлимга ҳам келмаган. Ўша пайтлар тўппонча таққан одам...

Шодмон отанинг кемтик тишлари кўриниб, юзига истеҳзоли мулойим табассум ёйилди:

— Ҳа, бизлар тўппонча тақиб юрмасак мана бундоқ замонлар қайда эди, дейсиз.

Орага сукунат чўкди. Узун бўйли, қотма, чўққи соқол, кўзлари ўткир Шодмон отанинг олдида бу киши жуда қари, жуда кичрайиб қолгандек кўринди.

ШОШИЛИНЧ ХАБАР

Қўшнининг дарвозасини биров узоқ тақиллатди. Шиддат билан ҳалқасини қоқди. Ичкаридан товуш эшитилмади.

«Ким экан? Бу қишлоқнинг одамига ўхшамайди». Мурод тоға ҳассага суяниб, оқсоқлана-оқсоқлана кўчага чиқди. Қўшнининг дарвозаси олдида бўйнига сарғиш сумка осилган, бир оёғини велосипед устидан ошириб, хат ташувчи йигитча турарди.

— Ҳа, нима гап, — томоқ қириб йўталди Мурод тоға.

— Асланопга телеграмма келган. Қаёққа кетишган улар?

— Қаёққа бўларди, далага-да. Ёзда деҳқон уйда ўтирармиди, мендай касал-пасал бўлмаса...

— Манавини олиб, қўл қўяқолинг. Келишса берарсиз.

— Кимдан экан?

— Билмадим.

— Турдивойнинг ўғли шаҳар кетувди, мол дўхтир бўламан деб, ўшандандир.

— Мен қаёқдан билай!

— Нега билмайсан?

— Бировнинг хатини ўқиш жиноят.

Мурод тоға тўрт буклаб, бир бурчи елимлаб қўйилган қоғозни чорпоядаги чойнак остига қўйди. Қўйдию, юрагига ғулғула тушди. «Тинчликмикан? Тани-жони соғмикан?»

Бир пиёла аччиқ чой ичди. Кўнгли тинчимади. Нос отди. Хаёли жойига тушмади. «Катта шаҳар, серкатнов... Ишқилиб соғ бўлсинда...»

Телеграммани қўлига олди. Бундай орасини очиб кўрмоқчи бўлди. Йигитчанинг гапи ёдига тушди: «Бировнинг хатини ўқиш жиноят». Шошилинч хабар бўлсачи! Аксига олиб қўшниларнинг болалари ҳам кўринмайди. Невараси лагерга кетган. Сўнг, бунақа хатни болаларга ишониб бўладими...

Яктагини кийди, Уй эшикларини бекитди. Эшакни тўқимлаб, йўлга чиқди. Кўчалар сув қуйгандек. «Нон беряпмизу, одоб бермаяпмиз бу болаларга! Отасининг қўлтиғига кириб. кўмаклашиш ўрнига этагини қоқиб, шаҳарга кетди. Энди бу дилиғроми нимаси, одамнинг юрагини ериб...»

Қашқа қирғоғидан тракторнинг «тр-тр»и эшитилди. Ҳашак ғарами олдида турган от қулоқларини диккайтириб, кишнади. Мурод тоға эшакдан тушиб, гушовлади. Белбоғини ушлаб кўрди. Сўнг ҳассага суянганча трактор косилкаси томон бора бошлади. Турдибой моторни ўчириб, кабинадан сакраб тушди:

— Ҳа ота, қандай шамол учирди?

Мурод тоға белбоғи орасидан қоғозни олиб, Турдибойга берди. Берди-ю, унинг юзига тикилиб турди. Турдибой «телеграмма» дедида, қоғознинг ширачланган бурчагини узиб ташлаб, тез кўз югуртириб чиқди. Юзлари қизориб, кўзлари яшнаб кетди. Товуш чиқариб ўқиди:

— «Дада, хавотир олманг. Тўртови ҳам беш.
Халил» (жон).

Телеграммада «жон»и йўқ эди, Турдибой ўғлидан ғурурланганини, меҳри товланиб кетгани учун «жон»ни ўзи қўшиб ўқиди.

Мурод ота нима гаплигига тушунмай, ҳамон оғзи очилиб турарди:: «Сигири тўрт бузоқ туққан чорвадор, еридан бир йилда уч марта ҳосил олган деҳқон ҳам бунча қувонмайди. Ҳозирги деҳқон...»

— Ўғлим тўртта имтиҳоннинг ҳаммасини аъло баҳога топшириб, ўқишга кирадиган бўлибди, — Деди Турдибой қоғоздан кўз узмай. — Келсин Ҳалилжон, иккита қўй сўйиб, зиёфат қилиб бераман. Унгача сиз ҳам соғайиб кетиб, баковуллик қиласиз зиёфатга.

— Уфф, — чолнинг бўғинлари бўшашиб, қўлларини тиззасига тираб, косилка ўриб кетган юмшоқ пичанга ўтириб қолди. — Омон бўлгир, дилғиром деб бунча ваҳима қилгунча хушхабар деб битишса бўлмайдими-а...

Самар НУРОВ.

Адабиёт саҳифаси

СПАРТАКИАДА ЯКУНЛАНДИ

Миллионлар мусобақаси

СССР халқлари ёзги спартакиадаси тугаши арафасида Ўзбекистон спортчилари муҳим очколарни қўлга киритдилар. Бунда боксчиларимизнинг хизмати катта бўлганлигини таъкидлаб ўтмоқчимиз. Лужники стадионида бокс бўйича финал мусобақаларнинг биринчи учрашувига ўзбекистонлик Рифат Рисқиев таклиф қилинади. Мухлислар унинг номи тилга олиниши билан карсаклар чалиб юборишади Р. Рисқиев РСФСР вакили Николай Абрамович билан астойдил беллашувга киришади. Кўп ўтмай республикамиз спорт шарафини ҳимоя қилаётган Рисқиев рақибидан устунлигини намойиш этади. Рифат шу учрашувнинг ўзида 12 очко олди. Ўзбекистон вакилининг бу ғалабасидан кейин спартакиадада биринчи марта республикамиз гимни янгради ва Рисқиевга шу гимн садолари остида олтин медаль топширилди.

Финал учрашувда иккинчи бўлиб яна республикамиз спортчиси — Николай Анфимов рингга чиқади. У украиналик М. Крохмаль билан жанг қилиб, олтин медални қўлга киритди. Ана шунда ғагин Ўзбекистон гимни садолари янгради. Шундай қилиб ҳар икки спортчимиз республиканинг очколари жамғармасига 24 очко қўшиб берди.

Волейболчи йигитларимиз озарбайжонликларга 3:1 ҳисобда ютқаздилар ва 10-ўринни олдилар. Хотин-қиз волейболчиларимиз ленинградлик дугоналари билан учрашувда 3:1 ҳисобида мағлубиятга учраб, 6-ўрин билан кифояландилар. Сув спорти соҳибларидан ўзбекистонлик Сергей Конъев 200 метрга сузишда иккинчи ўринни эгаллади. Сузувчи қизларимиздан Зоя Ермила эса 8-ўринни олди. Гандболчиларимиз унчалик маҳорат кўрсата олмадилар, 8-ўринда қолдилар. Қиличбозлар 10-ўринга рози бўлишди.

Шундай қилиб спартакиадада Ўзбекистон жами 256.5 очко тўплади. Бу очколар республикамиз терма командасига СССР халқлари V ёзги спартакиадасида 11-ўринни олиб берди.

Спартакиада мусобақалари тугади. 1150 медаль ёзги мусобақаларнинг энг яхши спортчиларига тегди. 18 жаҳон рекорди, 19 Европа ва 31 Бутуниттифоқ рекорди ўрнатилди. Спартакиаданинг энг катта соврини — СССР Министрлар Советининг мукофоти биринчи марта РСФСР командасига насиб этди. 2-ўрин москваликларга тегди. 3-ўрин 1956 очко тўплаган украиналикларда. Белоруссия командасининг спортчилари тўртинчи ўринга кўтарила олдилар. Ленинградлик спорт соҳиблари мукофотли бешликка киришди.

Спорт жамиятлари орасида динамочилар биринчи ўринни эгаллашган бўлса, армиячилар, «Буривестник» жамияти вакиллари, спартакчилар ва «Меҳнат» командаси спортчилари навбатдаги ўринларни баҳам кўришди. ВЦСПСнинг рағбатлантирувчи мукофоти қишлоқ спортчилари маҳоратини оширишда яхши натижаларга эришган Эстония республикаси терма командасига берилди.

Ёзги спартакиада мусобақаларида 44 миллион спортчи иштирок этди. Улардан салкам 9 миллион кичи разряд нормативларини, 7 минг киши СССР спорт мастери нормативини бажарди.

30 июль кечқурун Ватанимиз пойтахти Москванинг В. И. Ленин номли марказий стадионида спартакиаданинг тантанали тарзда ёпилиш маросими бўлди. Спартакиада қатнашчиларини СССР Министрлар Совети ҳузуридаги физкультура ва спорт комитетининг раиси С. П. Павлов қизғин табриклайди ва ғолибларга ана шу тарихий мусобақанинг катта мукофотини топширади.

ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Е. М. Тяжельников ва ВЛКСМ Марказий Комитети бюросининг аъзолари энг яхши тренерлар ва спортчиларга Ленин комсомолининг «Спорт шуҳрати» фахрий нишонларини топширди. Бу нишонларни олганлар орасида Василий Алексеев, Людмила Булдакова, Александр Метревелли, Иброҳим Ҳасанов, Борис Шахлин, Леонид Осиковлар ҳам бор.

Спорт байрами ёпилиш маросимида енгил атлетикачиларнинг эстафеталари ўтказилди. Шундан кейин футбол учрашуви бўлди: москвалик спартакчилар Донецкнинг «Шахтёр» командасини қабул қилди.

Спартакиада мусобақалари тугади. Бироқ спартакиада қуйи спорт ташкилотларида давом этмоқда.

Рассом ҳангаси

Тиш доктори:— Менга ишонаверинг, оғритмайди.

— Яна бир тортиб кўрай-чи...

— Пишган... ғижирлаяпти!

Ғалати реклама

Рассом М. ВОРОБЕЙЧИКОВ.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ЛИВАН, СУРИЯ, ИРОҚ ВА ИОРДАНИЯ КОМПАРТИЯЛАРИНИНГ БАЁНОТИ

БАЙРУТ, 30 июль. (ТАСС). Суданда Судан Компартияси Марказий Комитетининг Бош секретари Абдул Холиқ Маҳжуб катл этилганлиги тўғрисидаги хабарни Ливан, Сурия, Ироқ ва Иордания коммунистлари ғазаб билан қоралаб кутиб олдилар.

Араб миллий озодлик ва жаҳон революцион ҳаракатининг таниқли курашчиси ўртоқ Абдул Холиқ Маҳжубни ҳалок қилган жиноят Судан маъмурлари шаънига шармандали доғ бўлиб тушади, дейилади бу ерда эълон қилинган тўрт араб мамлакати Компартияларининг қўшма баёнотида.

Бу жиноят, дейилади баёнотда, Судан маъмурларининг араб мамлакатлари халқ оммаси бирлик учун олиб бораётган курашига қарши қилинган душманлик ишидир, Судан мустақиллиги ва тараққиёти учун унинг халқи олиб бораётган курашга қарши қилинган душманлик ишидир.

Баёнотда шу нарса таъкидлаб ўтиладики, Судандаги террор империалистлар билан реакцион доираларгагина қўл келади. Улар арабларнинг миллий озодлик кураши фронтини парчалаб юборишни ва бу курашда араб мамлакатлари билан социалистик лагерь ўртасидаги ҳамкорлик асосларига путур етказишни ўз олдиларига мақсад қилиб олганлар, бу мақсадга коммунизм ва социализмга қарши гиж-гижлаш йўли билангина, коммунистларни ва прогрессив кучларнинг бошқа вакилларини кўплаб ўлдириш йўли билангина эришиш мумкинлигини ана шу доиралар жуда яхши биладилар.

Араб шарқининг коммунистлари, дейилади баёнотнинг пировардида, Судан маъмурларининг ҳаракатларини қоралайдилар ва Судан Компартияси ўз сафларини жипслаштириб бу оғир синовдан шараф билан чиқади ҳамда ўз зиммасидаги тарихий вазифани бажариш учун курашни давом эттиради, деб ишонч билдиради. Коммунистик партиялар дунёдаги ҳамма прогрессив кучларга мурожаат қилиб, Судан маъмурлари ташкил этган ўч олишларни ва репрессияларни тўхтатиш учун лозим бўлган ҳамма чораларни шошилинч равишда кўришга чақирадилар.

ПЕКИН БИЛАН ХАРТУМ ТИЛ ТОПИШДИ

Суданда қонли террор авж олиб, коммунистлар билан ватанпарварлар қамоққа олинаётганлигига ва қатл этилаётганлигига қарши бутун дунёдаги коммунистик ва ишчи партиялар касаба союз ва жамоат ташкилотлари норозилик билдираётган бир пайтда Хитой матбуоти ана шуларнинг ҳаммаси тўғрисида лом-мим демаётганлиги ажабланарли бир ҳолдир. Хитой матбуоти яқинда Синьхуа агентлиги тарқатган ахборотни босиб чиқариш билангина чекланди. бу ахборотда Судан қуролли кучлари «Исёнчи тўда»ни тор-мор қилганлиги ва «Нимейри бошчилигидаги Судан ҳукумати мамлакатдаги аҳволни яна ўз назоратига олганлиги» мамнуният билан маълум қилинган эди.

Омдурман радиосининг хабар беришига қараганда, генерал Нимейри ўз навбатида Мао Цзэ-дунга мактуб йўллаб, «Иккала мамлакат ўртасидаги жуда яхши муносабатлар ҳамжиҳатлик ва ҳамкорлик туфайли бундан буён ҳам мустаҳкамланиб бораверади», деб ишонч билдирди. (ТАСС, 30 июль).

ЛОНДОН, 30 июль. Рейтер агентлиги хабар беради. Омдурман радиосининг хабар қилишича, Судан президенти Нимейри Хитой Халқ озодлик армиясининг 44 йиллиги муносабати билан Мао Цз-дунга мактуб йўллаган. Мактубда «ҳукуматларимиз ва ҳар икки халқларимизни боғлаб турган ажойиб муносабатлар бир-биримизни ўзаро тушунишимиз ва инсоният бахт-саодати йўлида, агрессияга қарши ҳамкорлигимиз ва биргаликдаги курашимиз туфайли бундан буён ҳам мустаҳкамланаверади» дейилади.

БОЛГАРИЯ. Дунай бўйидаги Козлодуй шаҳрида атом электр станцияси қурилмоқда. Совет Иттифоқининг ёрдами билан тикланаётган бу улкан нурхона 1975 йилда тўла қувват билан ишлай бошлайди. Суратда: атом электр станцияси реакторининг биноси қурилишида. БТА-ТАСС фотоси.

АҚШнинг кўпгина шаҳарларида ҳиндлар оғир жабр-зулмга қарши чиқмоқдалар ва бир вақтлар уларга қарашли бўлган ерларни қайтарилиб берилишини талаб қилмоқдалар. Суратда: бир группа ҳиндлар қашшоқлик ва ҳуқуқсизликка қарши норозилик белгиси остида Чикагодаги собиқ ракета базасини эгаллаб олдилар.

«Чикаго дейли ньюс» газетасидан олинган сурат. (ТАСС фотохроникаси).

«АПОЛЛОН-15» ОЙДА

НЬЮ-ЙОРК, 31 июль. (ТАСС). Бугун Москва вақти билан соат 01 дан 16 минут ўтганда «Аполлон-15» космик кемасининг ой кабинаси Ой Апеннини районига қўнди. Ой кабинаси ичида космонавтлар Дэвид Скотт билан Жеймс Ирвин бор. Космонавт Альфред Уорден Ой атрофи орбитасида учиб юрган кеманинг асосий блокида қолди. Скотт билан Ирвин Ойда салкам уч кечаю уч кундуз бўладилар. Шу вақт ичида улар Ой кабинасидан уч марта очиқликка чиқиб 6-7 соат айланиб юрадилар, улар икки кишилик луноходга тушиб Ой сатҳида ҳаракат қиладилар.

ҲАР ТЎҒРИДА

МАЙМУН — КАССИР

Париждаги кинотеатрлардан бирининг эгаси ҳайвонлар тўғрисидаги фильмга унча томошабин тўпланмаса керак, деган ўйга бориб ғайри табиий рекламадан фойдаланишга қарор қилди. У маймундан билет сотувчи кассир сифатида фойдаланди. Билетни маймун сотаётганини кўрган одамлар бир зумда кинотеатрни ўраб олишди. Залга одам сиғмай кетди.

ВУЛКАН ХАРИДОРИ

Хонада ўстириладиган гуллар савдоси билан шуғулланувчи фирманинг директори Ф. Хирштейн Америка газеталаридан бирида ана шу мазмунда эълон берди. У гулларни ўстиришда ўғит ўрнида вулкан кулидан фойдаланарди. Шунинг учун ҳам вулкан кулидан жуда кўп керак бўлиб қолди.

ЖОНЛИ КИТОБ

Эсингизда бўлса керак, Андерсеннинг бир эртагидаги китобда одамлар ва ҳайвонлар жонланар эди. Америка фирмаларидан бири ҳайвонлар сурати солинган китоб чиқарди. Ана шу китобнинг саҳифаларини варақлаётиб шер сурати солинган бетга етсангиз арслоннинг ўкириши эшитилади. Шунингдек, китоб саҳифаларидан ит вовуллаши ёки йўлбарс наъраси эшитилиб туради. Бу товушлар қандай чиқади? Бу — фирманинг сири.

УРУҒСИЗ ТАРВУЗ

Филиппинлик ботаниклар ўн йиллаб ўтказилган тажрибалардан сўнг уруғсиз тарвуз етиштиришга муваффақ бўлдилар. Бу тарвузлар ширинликда уруғлик тарвузлардан қолишмайди. Лекин ейишда унинг нақадар ўнғайлигини айтинг!

АВГУСТ ОБ-ҲАВОСИ

Чилланинг жазирама иссиқлари қайтай деб қолди. Синоптиклар бу йил ёз-ёзлигини қилди дейишяпти. Сабаб: иссиқлик барометр симобларини 35-40-45 даражага кўтариб, ҳатто тунги ҳарорат ҳам нормадан ошиб кетди.

Августда ўртача ойлик ҳарорат нормага яқин бўлиши кутилади. Республиканинг айрим жойларида, Қорақалпоғистон АССР ва Қизилқумда иссиқлик нормадан ошади.

Ойнинг биринчи ярмида ҳарорат пасая боради. Биринчи беш кунликда ва 5-8 август кунлари иссиқлик кечалари 18-23, кундузи 35-40, 13-18 август кунлари кундузи 27-33 даража бўлади. Учинчи ўн кунликка келиб ҳарорат айрим кунлари 33-37 даражага боради. Мана шу ўн кунликда республиканинг айрим районларида ҳарорат кечалари пасаябориб, ойнинг охирида 11-17 даража атрофида бўлади.

Намгарчилик миқдори 0-5, Қорақалпоғистон АССР, Хоразм области ва Фарғона водийсида 6-12 миллиметр бўлади. Вақти-вақти билан ҳаво булутланиб туради. Биринчи ўн кунликда айрим жойларда бир оз ёғингарчилик бўлиши кутилади.

О. Н. СПИРИДОНОВА,
Ўрта Осиё гидрометеорология марказий лабораториясининг ходими.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

9.55 — Кўрсатувлар программаси. 10.10 — Ўқувчилар учун «Янгра, барабан». (Рус тилида) 10.30 — Болалар учун «Хатолар ороли» мультфильм. (Рус тилида).

Соат 10.55 дан бошлаб МОСКВА КЎРСАТАДИ.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ.

17.55 — Кўрсатувлар программаси.

Рус тилида:

18.00— «АХБОРОТ» информацион программаси. 18.20 — «Дўстларимиз мамлакатида».

Ўзбек тилида:

18.50 — «ЗАМОНДОШИМИЗ» телевизион очерк. 19.00 — **«БАҲОР ВА ПУЛАТ»** номли бадиий фильм.

МОСКВА КЎРСАТАДИ.

20.10 — **«Форсайт ҳақида қисса».** Кўп серияли телевизион бадиий фильмнинг 16-серияси.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида:

21.10 — Бутуниттифоқ темирйўлчилар кунига бағишланган кўрсатув. 22.00 — Дала ишлари кундалиги. 22.10 — «АХБОРОТ» информацион программаси. 22.30 — Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артист МАҲМУДЖОН ИСОМИДДИНОВ концерти.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

23.30 — Ўзбек Давлат «БАҲОР» ансамблининг концерти.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Соат 15.00 дан бошлаб МОСКВА КЎРСАТАДИ.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида:

20.10 — «ЁШЛИК» студияси кўрсатади. «ҒАЗАЛХОН ЁШЛИГИМ».

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

Соат 20.10 дан бошлаб ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Оливер — «ЧАЙКА» (кундуз соат 12, 3, кеч 8.45 минутда);

Майерлинг — «МОСКВА» (эрталаб соат 10 ярим, кундуз соат 1, 3 ярим, кеч 6, 8 яримда), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 3, кеч 6, 9 да), «ВОСТОК» (эрталаб соат 10, кундуз 1, 4 ва кеч 7, 9.45 минутда), «ДРУЖБА», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун), «ЧАЙКА» (кеч соат 6 да);

Митти қайиқча — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 11, 3, кеч 7 ва 10 яримда), «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун);

Ҳаммаси сотилади— «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 1, 5, кеч 8.45 минутда).

Ялонғоч Маха — (эрталаб соат 10, кундуз 4 ва кеч 6 да), **Беш баҳодир** (тоқ соатларда кундуз ва кечқурун): — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Ҳамроз (ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кундуз соат 1 ва кеч 6.20 минутда).

Бегуноҳ бўлса озод эт! — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 11, 1, 3, 5 ярим, кеч 7 ярим ва 9.15 минутда).

Канонир Долас саргузаштлари — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12 ва кеч 8 да), ҲАМЗА номли (тоқ соатларда).

ЁЗГИ БИНОДА

Майерлинг — ТЕЛЬМАН номли, «ХИВА».

Беш баҳодир — «ФЕСТИВАЛЬ».

ТОШКЕНТ САЁҲАТ ВА ЭКСКУРСИЯ БЮРОСИ

1 сентябрдан 19 сентябргача **«Узбекистан»** туристик поездига путёвкаси бўлган ҳамма гражданларга **Тошкент —Харьков — Калуга — Минск — Вильнюс — Рига — Таллин — Ленинград — Ульяновск—Куйбишев — Тошкент** қисқача ўзгартирилган маршрут бўйлаб саёҳат қилишларини билдиради.

Мурожаат учун адрес: Тошкент-61, Т. Шевченко кўчаси, 44-уй.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

2, 3 АВГУСТ КЕЧ СОАТ 8 ДА II-РЕСПУБЛИКА АСКИЯЧИЛАР КОНКУРСИ ҒОЛИБЛАРИ ИШТИРОКИДА

КАТТА КОНЦЕРТ

«АСКИЯ ВА КУЛГИ ОҚШОМИ»

АСКИЯЧИЛАР:

ИЖРОҚЎМ БУВА

(Аминов Турсунбува, Қўқон)

ҒОЙИБАКА ТОШМАТОВ, МАМАРОЗИҚ ИСОҚОВ, НАСРИДДИН МИРЗААҲМЕДОВ, МАДАМИН ЮСУПОВ, ЗАЙНОБИДДИН ЮСУПОВ, НЕЪМАТЖОН ТОШМАТОВ.

ХОНАНДА ВА СОЗАНДАЛАР:

Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: ОЛМАХОН ХАЙИТОВА, ҚУВОНДИҚ ИСКАНДАРОВ, ЖУМАНАЗАР БЕКЖОНОВ;

Солистлар: Комилжон БАРАТОВ, Гулчеҳра ИСМОИЛОВА, Иброхимжон ИСҲОҚОВ (Марғилон), Хадича АЛИМАРДОНОВА.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

Билетлар сотилмоқда.

ТОШКЕНТ ШАҲАР 22-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1971-1972 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юртига 6-10 синф ҳажмида маълумотга эга бўлган 15 ва ундан катта ёшдагилар қабул қилинади.

БИЛИМ ЮРТИ: буёқчи, монтажчи-ғишт терувчи, автомобиль тузатувчи слесарь, монтажчи-электр пайвандчи (ўқиш муддати — бир йил), **дурадгор, пардозловчи** (ўқиш муддати — икки йил)**лар тайёрлайди.**

Ўқувчилар кунига уч маҳал иссиқ овқат, практика даврида пул мукофоти, бошқа шаҳардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Билим юртида кечки умум таълим мактаби, кутубхона, спорт секциялари ва бадиий ҳаваскорлик тўгараклари мавжуд.

Кирувчилар: ариза, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки паспорт, 6 дона фотосуратларини топширишлари лозим.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Астраханская кўчаси, Полевой тупиги, 12-уй.

Узбекистон ССР Тайёрлаш министрлиги
ТОШКЕНТ ТЕХНОЛОГИЯ БИЛИМ ЮРТИ
1971-1972 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти республика тегирмончилик саноатида ишлаш учун мутахассислар тайёрлайди.

7-10 синф ҳажмида маълумотга эга бўлган 17 дан катта ёшдаги йигит ва қизлар кириш имтиҳонисиз қабул қилинадилар.

Ўқиш муддати — 11 ой.

Ўқувчилар 18-25 сўм стипендия (аълочиларга қўшимча 20% тўланади), уч маҳал бепул овқат, бошқа шаҳардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Совет Армияси сафида хизматни ўтаб келганлар ойига 60 сўм стипендия оладилар.

Машғулотлар рус тилида олиб борилади.

Кирувчилар: маълумоти ва туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳномалар, 286-формадаги медицина справкаси, турар-жойидан справка, таржимаий ҳоли, 3 дона фотосурат (3х4 см)-ларни топширишлари лозим.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, 2-Сельмаш проезди, 33-уй (8, 15, 21, 48-автобусларнинг «2-ун комбинати», 13-трамвайнинг «Сельмаш» проезди бекатлари).

ТОШКЕНТ МОДАЛАР УЙИНИНГ КЎРГАЗМА ЗАЛИДА
(Саперная майдони, 25-уй)
Узбекистон ССР енгил саноат Министрлиги корхоналари ишлаб чиқарилган халқ истеъмол қиладиган молларнинг

КЎРГАЗМАСИ ОЧИЛДИ

Кўргазма ҳар куни кундуз соат 3 дан кеч 8 гача, шанба ва якшанба кунлари эрталаб соат 10 дан кеч 6 гача ишлайди.

РЕСПУБЛИКА РУҲИЙ КАССАЛЛАРНИНГ 1-ШИФОХОНАСИНИНГ МЕҲНАТ БИЛАН ДАВОЛАШ УСТАХОНАЛАРИ
буюртмачининг материалларидан, қоғоз пакетлар ва конвертлар, картон қутилар ҳамда қоғозни формат шаклида қирқиш учун

БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Червякова кўчаси ,35-уй телефон 91-10-86.

ҚИТЪАЛАР ҚАЁҚҚА ЖИЛАДИ

Таниқли совет астрономи профессор Н. Н. Павловнинг қилган ҳисоблари ва чиқарган хулосалари бизнинг қитъаларимизни ер қаъридаги базальт модда океанида шамолнинг хоҳишига кўра сузиб юрувчи улкан-улкан тош елкан кемаларга қиёс қилиш ҳуқуқини беради. Пулково обсерваторияси вақт хизмати бўлимининг мудири Н .Н. Павлов юлдузларни ғоят аниқ кузатиш ҳамда жаҳондаги катта-катта обсерваториялардан олинган кўп йиллик маълумотларни таҳлил қилиш йўли билан қитъалар дрейфи (ўз-ўзича жилиши), деб аталган ҳаракатнинг йўналиши ва тезлигини ҳисоблаб чиқди.

Ер пўстлоғидаги катта-катта участкалар ҳаракати катта миқёсга ўтиши мумкин экан. Масалан, Н. Н. Павлов 1960 йилнинг кўкламида Чилида бўлган фалокатли зилзила олдидан Жанубий Америка қитъаси Тинч океан сари қарийб 16 метр силжиган. Орадан бир йил ўтгач тебранишлар Австралияда давом қилган. Бу қитъа эса шарқ томонга ҳаракат қилмоқда.

Профессор Н. Н. Павлов Пулковода самовий ёритгичларни қайд этиш юзасидан ишлаб чиқилган оригинал методлардан фойдаланиб, (бу методларга кўра хато қилиш эҳтимолияти миллиондан бир улушдан ҳам озроқни ташкил этади) қитъаларнинг координаталардаги ҳатто мавсумий жуда оз ўзгаришларни ҳам пайқай олади. Масалан, кўкламда ва ёзда Евразия (Европа билан Осиё) Атлантика океани томонидан Шимолий Америка сари бир неча метр «сурилади», қишда эса ундан яна узоқлашади. Олим бу ҳодисани ер пўстлоғи билан атмосферанинг ўзаро таъсирига боғлайди. Йил мобайнидаги турли шамоллар қитъаларни бирон томонга «ҳайдаб турадилар». Бунда Альп, Ҳимолай, Сибирь тизма тоғларидан иборат улкан тоғ тизмалари ўзига хос елкан ролини ўйнайди.

Н. Н. Павловнинг ҳисоб-китобларига кўра, мавсумий дрейф 8 метргача ета оладиган Африка қитъаси энг «ҳаракатчан» қитъалардан бўлиб чиқди.

Пулководик астроном ўз ҳисоб натижаларини табиатда кам ўрганилган бир қанча ҳодисаларга, шу жумладан, ернинг ўз ўқи теварагида айланиш тезлигининг ўзгаришига, қуёш активлигига ва бошқа ҳодисаларга боғлайди.

Н. КОНСТАНТИНОВ,
ТАСС мухбири, Ленинград.

Редактор ўринбосари
Ҳ. ЕДГОРОВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси №26. Редактор —336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330683. Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469, 337221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333253. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат —332036, 331216. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424. Оммавий ишлар ва хатлар — 338679, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура—337162. Эълонлар—338142. Коммутатор—330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ, Андижон — 48—85, Бухоро — 3—31—42, Қарши — 38—42, Нукус — 42—62. Самарқанд — 31—972, Термиз — 54—01, Урганч — 34—55, Фарғона — 4-29-44, Гулистон — 22-09.

А. — 175. Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС — 64697. Р. 01673.